

# JMG

Examensarbete i medie- och  
kommunikationsvetenskap

2013-06-13

Institutionen för journalistik,  
medier och kommunikation

# Bilden av Sverige

## En studie av nyhetsvärdering i Rapport och Aktuellt

Författare: Sofia Schemmel och Anna Thorén

Handledare: Jan Strid

Kursansvarig: Malin Sveningsson



GÖTEBORGS UNIVERSITET

Tack till:

Robert Olsson för ett väldigt intressant uppdrag

Våra informanter som avsatt tid till att besvara våra frågor

Jan Strid som ständigt gett oss stöd, inspirerat oss och gett oss grundläggande kunskaper i svenska språket.

Till Er vid Kanalhuset i Göteborg som tagit sig tid att bistå oss i vår datainsamling

---

## ABSTRACT

---

**Titel:** Bilden av Sverige – en studie av nyhetsvärdering i Rapport och Aktuellt.

**Författare:** Sofia Schemmel och Anna Thorén

**Uppdragsgivare:** Sveriges Television AB

**Kurs:** Examensarbete i Medie- och kommunikationsvetenskap. Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG), Göteborgs Universitet.

**Termin:** Vårterminen 2013

**Handledare:** Jan Strid

**Antal ord:** 18 076

**Syfte:** Syftet är att undersöka Sverige-bilden i Rapport och Aktuells nyhetssändningar.

**Metod:** En kombinerad kvantitativ innehållsanalys av nyhetsinslag och en kvalitativ studie med informantintervjuer.

**Material:** Analysen baseras på kodning av 627 nyhetsinslag i Aktuellt och Rapport vilket motsvarar 4 veckor samt 4 intervjuer med sammanlagt 6 informanter

**Huvudresultat:** Studien visar att den ämnesmässiga och geografiska spridningen är ojämn i Rapport och Aktuells nyhetssändningar. Resultaten visar att det förmedlas få nyhetsinslag från andra inrikesområden utöver Stockholms län och att dessa områden även saknar samma ämnesbredd som Stockholms län innehar. Genomförda intervjuer belyser hur processer av nyhetsvärdering inverkar negativt på den ämnesmässiga och geografiska spridningen. Sammanfattningsvis kan vi utifrån våra resultat se tendenser till att speglingen av Sverige blir förvrängd och behöver förbättras.

**Nyckelord:** Nyhetsvärdering, Sverige-bilden, dagordning, nyhetsurval, medielogik, Rapport, Aktuellt, Sveriges Television, nyheter, nyhetsinslag

## INNEHÅLL

---

Executive Summary.....	1
Del 1 - Introduktion.....	2
Inledning.....	2
Bakgrund .....	3
Problematiseringar .....	5
Syfte .....	6
Frågeställningar.....	6
Del 2 - Teori.....	7
Massmedier och nyhetsjournalistik .....	7
Medielogik.....	8
Nyhetsvärderingsprinciper.....	8
Nyhetsurval .....	14
Dagordningsteorin.....	15
Tidigare forskning.....	15
Del 3 - Metod.....	22
Kvantitativ innehållsanalys.....	22
Kvalitativ samtalsanalys.....	27
Begreppsförklaring.....	29
Metoddiskussion och definition av urval .....	30
Del 4 - Resultat .....	31
Geografisk spridning i nyhetsinslagen .....	31
Ämnesmässig spridning i nyhetsinslagen.....	34
Den ämnesmässiga spridningen i relation till geografi.....	35
Nyhetsinslagets ton .....	39
Del 5 - Analys .....	42
Den geografiska spridningen i Rapport och Aktuellt .....	42
Den ämnesmässiga spridningen .....	46
Ämnen och geografi i relation.....	48
Organisatoriska strukturer och dess påverkan på Sverige bilden.....	52
Del 6 - Slutsats.....	57
Rekommendationer.....	59
Vidare forskning .....	59
Del 7 - Källförteckning .....	61
Bilaga 1: Kodschema.....	63
Bilaga 2. Intervjufrågor.....	66

## EXECUTIVE SUMMARY

---

This study was commissioned by SVT and intends to examine the media image of Sweden in the Rapport and Aktuellt's newscasts. In a society where there is a constant overload of information and capturing someone's attention can be tough, it is difficult to actually reach out to the audience. The principles of a newscast that can identify a newsworthy event may provide valuable assistance in the process of identifying news that is interesting enough to actually reach out to the audience. The broadcasting license established by the state has forced Sveriges Television AB to consider the geographical and thematic variation in its broadcasts depending on the area where it is shown. This requirement is stated due to the essential role that SVT plays in creating the media image of Sweden. The question is how do you combine your work of presenting a fair media image of Sweden with theories of the valuation of news.

The focus of this study is to find out how the geographical and thematic diversity reflects the image of Sweden; therefore, this study adopts a content perspective, where we quantitatively analyzed news reports in the evening broadcasts of Rapport and Aktuellt. To get an adequate insight of the news evaluative processes and how it influence the Image of Sweden, interviews has been conducted to increase the understanding of these processes. .

The study shows that there are clear organizational structures working on broadening the image of Sweden with the help of "earmarked" reporters and a network, spread across the country. The study shows that the thematic variation is uneven across the country and that many areas are not featured in the national newscasts. News originating from Stockholm dominates geographically in terms of both the local and the national perspective, which in turn makes news center around Stockholm, nationally. The same goes for the thematic variation where subject variability is greater in Stockholm, unlike other areas in Sweden. The uneven distribution also affects the tone conveyed from an area. The results clearly show that negative news is dominantly from other areas than Stockholm.

## DEL 1 - INTRODUKTION

---

---

### INLEDNING

---

Klockan är 19.30 en vardagskväll och en stor del av svenska folket sitter bänkade framför Sveriges Televisions kanal 1. Nyhetsprogrammet Rapport inleds och under drygt en halvtimme kommer publiken få ta del av ett flertal nyhetsinslag som berör de största aktuella händelser, både inom och utanför Sverige. Nyhetssändningen är för många en av de viktigaste källorna till information om allt sådant som ligger bortom den egna vardagen<sup>1</sup> och informationen ligger ofta till grund för de åsikter som bildas kring olika ämnen. Det blir här uppenbart att medierna har en stor inverkan på människors uppfattningar om samhället och Sverige i stort och har därmed lika stor inverkan på den offentliga debatten och på demokratin.<sup>2</sup>

Tänk dig att du sitter kvar i soffan när klockan är 21.00 och att du nu tänker ta del av Aktuellts nyhetssändning som inleds i denna stund i SVTs kanal 2. En annan kanal, ett annat nyhetsprogram. Vilka nyheter kommer att förmedlas här?

Bakom den nyhetsrapportering som publiken tar del av ligger en process av värdering och urval av nyheter. Nyhetsredaktioner värderar nyheter och avgör vilka som är intressanta nog att rapportera. Det innebär att det är denna process som i slutändan har en stor påverkan på den offentliga debatten. Så när nyhetsrapportering anklagas för att vara skev eller missvisande eller oriktig, vilken roll spelar då den bakomliggande processen i det hela?

Nyhetsrapporteringen i svenska medier har tidigare kritiserats för att ge en missvisande bild av Sverige då man har menat att det finns en Stockholmscentrering i inrikesnyheterna och att det inte funnits tillräckligt mycket nyhetsinslag från andra delar av landet. Så hur ser det ut

---

<sup>1</sup> Strömbäck, Jesper, *Makt, medier och samhälle: en introduktion till politisk kommunikation*, 1. uppl., SNS förlag, Stockholm, 2009, s.166

<sup>2</sup> Bjur, Jakob, *Nyheters produktion, konsumtion, distribution, värdering – en forskningsöversikt*, Göteborg, 2011, s.3, 7

idag? Det är viktigt att se på denna fråga då en skev nyhetsförmedling rimligen skapar skeva förutsättningar för den offentliga debatten.<sup>3</sup>

SVT som programföretag erhåller ett högt förtroende av svenska folket, vilket kan översättas till förtroende för de olika program företaget sänder och därmed för de båda nyhetsprogrammen. Ett förtroende som kanske innebär att man inte ifrågasätter den bild av samhället som förmedlas.<sup>4</sup>

---

## BAKGRUND

---

### *Sveriges Television AB*

Sveriges Television har genomfört reguljära TV-sändningar i Sverige sedan 1956. SVT ägs sedan 1997 av förvaltningsstiftelsen för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Utbildningsradion AB. Den nuvarande ägandeformen anses säkerställa ett oberoende och en självständighet gentemot både staten och kommersiella intressen.<sup>5</sup> Verksamheten är ett programföretag som finansieras via TV-avgifter och regleras av yttrandefrihetslagen, radio- och TV-lagen samt ett sändningstillstånd som fastslås av staten.<sup>6</sup>

Fram till 2001 sändes *Aktuellt* i SVT1 och *Rapport* i SVT2, men detta år gjordes tablåförändringar och de två programmen bytte kanal med varandra. Samtidigt slogs de två skilda nyhetsredaktionerna ihop till en gemensam och idag har de två nyhetsprogrammen en gemensam ansvarig utgivare.<sup>7</sup> Den sammanslagna redaktionen benämns internt Nyhetsdivisionen och ansvarar utöver riksnyhetera även för de regionala nyhetera.<sup>8</sup> Ett mer övergripande ansvar för SVTs verksamhet har den så kallad programledningen som genom *beställningar* av program styr innehållet i SVTs kanaler. Det är programledningen som genom ett uppdragskontrakt till Nyhetsdivision beställer nyhetsprogram med ett specifikt format och

---

<sup>3</sup> Jönsson, Anna Maria & Strömbäck, Jesper, *TV-journalistik i konkurrensens tid: nyhets- och samhällsprogram i svensk TV 1990-2004*, Ekerlid, Stockholm, 2007, s.137

<sup>4</sup> Förtroendebarmetern, 2013

<sup>5</sup> Förvaltningsstiftelsen, 2013

<sup>6</sup> Nationalencyklopedin, 2013

<sup>7</sup> svt.se, 2013

<sup>8</sup> Lindén, Johan, *Nyhetsutredningen*, 2007

innehåll och det är programledningen som genom detta uppdragskontrakt sätter upp riktlinjer för Rapport och Aktuellt. Detta uppdragskontrakt förnyas varje år.<sup>9</sup>

Aktuellt är Sveriges äldsta TV-sända nyhetsprogram och har sänts sedan 1958 och sändes länge i SVT 1. Rapport började sändas i slutet av 1969 i SVT2 med tanken om att kanalerna SVT1 och SVT2 skulle konkurrera med varandra. Enligt Hadenius fanns denna uppdelning för att skapa en så stor åsiktsbredd som möjligt i utbudet då SVT 1 utgick från en central produktion i Stockholm och SVT 2 utgick från en programproduktion i distrikten.<sup>10</sup>

En liknande tanke om konkurrens fanns även för de två nyhetsprogrammen. Denna tanke övergavs dock 1996 när TV4s Nyheterna utgjorde en extern konkurrens och det därmed inte ansåg nödvändigt att även kvarhålla den interna konkurrensen.<sup>11</sup> Rapport har alltid setts som den större aktören av SVTs två nyhetsprogram och är med sitt format skapat för en bred målgrupp. Aktuellt har haft en fördjupande och granskande roll och når inte lika många tittare. Mars 2012 förlängdes Aktuells programformat från en halvtimme till en hel timme samtidigt som programinnehållet fick en ny struktur. Bakom denna förändring ligger tanken om att attrahera en specifik målgrupp. Även målgrupper för angivna i det tidigare nämnda uppdragskontraktet.<sup>12</sup>

I uppdragskontraktet för 2013 presenteras även fokusområden som på olika sätt påverkar det redaktionella arbetet vid SVT. Ett av dessa områden benämns *Sverigebilden* och enligt uppdragskontraktet ska arbetet med Sverigebilden främja en geografisk och ämnesmässig spridning i SVTs program.<sup>13</sup>

---

<sup>9</sup> Johansson, Ulf, ansvarig utgivare. Intervju 2013-04-29

<sup>10</sup> Hadenius, Stig, Weibull, Lennart & Wadbring, Ingela, *Massmedier: Press, Radio och TV i den digitala tidsåldern*, 10., uppdaterade uppl., Ekerlid, Stockholm, 2011, s. 108

<sup>11</sup> Jönsson & Strömbäck, *TV-journalistik i konkurrensens tid: nyhets- och samhällsprogram i svensk TV 1990-2004*, 2007 s.56

<sup>12</sup> Johansson, Ulf, ansvarig utgivare. Intervju 2013-04-29

<sup>13</sup> Uppdragskontrakt SVT, 2013



## *Sverigebilden*

I det sändningstillstånd som SVT erhåller av regeringen framgår att ”programutbudet ska spegla förhållanden i hela landet”<sup>14</sup> och det finns även särskilda direktiv för nyhetsverksamheten där det anges att ”nyhetsförmedling och samhällsbevakning ska ha olika perspektiv, så att händelser speglas utifrån olika geografiska, sociala och andra utgångspunkter”. Enligt SVTs uppdragskontrakt ska man inom arbetet med Sverigebilden fokusera på den geografiska och ämnesmässiga spridningen i bland annat SVT:s nyhetssändningar och arbetet ska ske i samarbete mellan riksnyheterna och de regionala nyhetsredaktionerna. Sverigebilden mäts kvantitativt i Rapport där det finns ett mål på ett och ett halvt inslag per dag från en annan plats än Stockholm. Något liknande kvantitativt mått finns inte för Aktuellt.<sup>15</sup>

---

## PROBLEMATISERINGAR

---

Att förmedla en bild av Sverige handlar inte bara om att förmedla nyheter utifrån olika geografiska platser. Bilden påverkas även av vilken typ av nyheter som kommer från dessa platser. Om det endast rapporteras om brott från ett område skapas snart uppfattningen om att den platsen har problem med brottslighet, vilket sällan är en rättvisande bild. Dock har just denna diskussion förts kring den bild av Malmö som förmedlas genom massmedierna.<sup>16</sup>

Nära kopplat till vilka ämnen som rapporteras från olika platser är tanken om positiva, neutrala och negativa nyheter. Jörgen Westerståhl och Folke Johansson menar i *Bilden av Sverige* att man kan klassificera nyhetsinslag som positiva, neutrala eller negativa. Om en stor mängd negativa nyheter förmedlas från en specifik plats kan det komma att påverka vilken bild som skapas av platsen.

Bilden som skapas påverkas av en tidsbegränsning av nyhetssändningen. Det skapar en urvalsprocess där man tvingas välja vilka nyheter som ska förmedlas och detta utifrån händelsernas nyhetsvärde. Vi är nyfikna på att se hur ett arbete som ska främja en rättvisande

---

<sup>14</sup> Sändningstillstånd 2010-2013, 2009 7§

<sup>15</sup> Uppdragskontrakt, SVT, 2013

<sup>16</sup> Johansson, Ulf, ansvarig utgivare. Intervju 2013-04-29

Sverigebild fungerar med arbetet kring nyhetsvärdering som har sina tämligen fasta principer kring vad som är en intressant nyhet. Går det att sammanföra de två eller hamnar de i konflikt och vilka riktlinjer väljer man då att följa? De riktlinjer som fastställs i uppdragskontraktet och som talar om att nyheter från hela Sverige ska förmedlas, eller de nyhetsvärderingsprinciper som bland annat pratar om att nyheter som berör många är mer intressanta och att det därför kan vara mer intressant för fler om nyheter med en nationell påverkan förmedlas. Men då återkommer kritiken om Stockholmscentrering då nationella nyheter ofta berör politik som inte sällan utgår från riksdagen eller Rosenbad.

---

## SYFTE

---

Denna studie grundar sig i det uppdrag som erhållits av SVT där det från företagets sida finns ett intresse i att se till likheter och skillnader mellan Rapport och Aktuellt vad gäller nyhetsvärdering. Hur en redaktion nyhetsvärderar kan undersökas genom att se till vilket nyhetsurval som finns med i nyhetssändningarna och vi menar att nyhetsurvalet måste sättas i relation till Sverigebildens, då det är ett begrepp med direkt inverkan på nyhetsurvalet. Vårt syfte är därför att *undersöka Sverigebildens i Rapport och Aktuells nyhetssändningar.*

---

## FRÅGESTÄLLNINGAR

---

Följande frågeställningar har formulerats för att denna studie ska kunna svara upp mot syftet.

*Hur ser den geografiska spridningen ut i Rapport och Aktuells nyhetssändningar?*

*Hur ser den ämnesmässiga spridningen ut i Rapport och Aktuells nyhetssändningar?*

*Vilka uppfattningar finns bland medarbetare vid SVTs nyhetsredaktion gällande den geografiska och ämnesmässiga spridningen i Rapport och Aktuells nyhetssändningar?*

## DEL 2 - TEORI

---

*I denna del kommer ett flertal teorier kring mediernas nyhetsförmedling beröras. Dessa teorier är Medielogik, Nyhetsvärdering, Nyhetsurval samt Dagordningsteorin. Efter denna genomgång presenteras tidigare forskning som är relevant för denna studie.*

### MASSMEDIER OCH NYHETSJOURNALISTIK

---

Människor tar del av nyhetsjournalistik för att ta reda på vad som skett sedan sist och nyhetsjournalistiken är enligt Jesper Strömbäck den viktigaste källan när det gäller att inhämta information om händelser och företeelser som man personligen inte är med om att erfara.<sup>17</sup> Det tillkommer ett krav på att nyhetsjournalistiken ska tillhandahålla tillförlitlig och opartisk information om verkligheten och förtroendet för medierna avgörs av hur väl medierna lyckas förmedla detta. Dock visar forskning att journalistiken inte speglar verkligheten som den är. Istället tolkar journalisterna verkligheten åt publiken<sup>18</sup> och förmedlar berättelser om verkligheten som är formade för att passa mediernas format. Detta innebär att finansiella och teknologiska villkor och förutsättningar hos mediet påverkar hur berättelserna som publiken får ta del av ser ut. Berättelserna om verkligheten påverkas även av journalistiska normer och värderingar, publikens behov och intressen samt externa aktörers försök att utöva påtryckningar i enlighet med sitt eventuella syfte.<sup>19</sup> Detta kan innebära att nyhetsjournalistiken inte ger en neutral spegling av verkligheten. Strömbäck menar att det snarare rör sig om ”sociala (re)konstruktioner av verkligheten”.<sup>20</sup> Den sociala aspekten står människan bakom konstruktionen för, det vill säga journalisten. Det är journalister vid nyhetsredaktioner som avgör hur nyhetsrapporteringen ska se ut och det är den journalistiska arbetsprocessen som beskrivs i teorier kring medielogik, nyhetsvärdering och nyhetsurval.

Nyhetsvärdering handlar om den process av värdering av aktuella händelser som genomförs av journalister och redaktioner för att avgöra hur intressanta och viktiga dessa händelser är, medan nyhetsurvalet handlar om vad som i slutändan publiceras som journalistiska nyheter.

---

<sup>17</sup> Strömbäck, *Makt, medier och samhälle*, 2009 s. 166, 187

<sup>18</sup> Ibid., s. 181

<sup>19</sup> Ibid., s.187

<sup>20</sup> Ibid., s.166

Med medielogik finns tanken om att de nyheter som förmedlas även påverkas av mediets format och hur nyhetsorganisationen bakom är strukturerad.<sup>21</sup>

---

## MEDIELOGIK

---

Nyhetsjournalistiken påverkas inte enbart av egenskaper hos själva nyheten utan även av organisatoriska strukturer som påverkar bland annat interna arbetsvillkor. Teknologiska villkor och förutsättningar påverkar nyhetsförmedlingen och för medier som är TV-sända påverkar exempelvis tillgång till rörlig bild huruvida man väljer att förmedla en händelse eller ej. Dessutom spelar politiska och ekonomiska aktörer en stor roll för nyhetsorganisationen i stort och därmed för nyhetsförmedlingen. Det är dock inte enbart medierna som måste anpassa sig till medielogiken. Strömbäck påpekar att medierna spelar en central roll i moderna samhällen och att aktörer som vill kommunicera med folket måste även de anpassa sig till den rådande medielogiken<sup>22</sup>.

Strömbäck menar att det finns ett överskott av information och ett underskott av uppmärksamhet i samhället. På grund av detta har det uppstått mediala berättartekniker som enligt Strömbäck är konkreta uttryck för medielogiken. Några av dessa tekniker är personifiering, förenkling, tillspetsning och polarisering. Tanken är att ju mer en nyhet kan formas av dessa tekniker, desto större är sannolikheten att den blir en del av det slutliga nyhetsurvalet. Strömbäck menar att trots att medielogik egentligen inte innefattar teorier kring nyhetsvärdering och nyhetsurval så har det ändå ett flertal beröringspunkter.<sup>23</sup>

Vidare belyser Strömbäck att resurser kan vara en avgörande princip för nyhetsvärderingen, eftersom det avgör om redaktionen har möjlighet att bevaka, producera och förmedla nyheter överhuvudtaget.<sup>24</sup>

---

## NYHETSVÄRDERINGSPRINCIPER

---

Lars Nord och Jesper Strömbäck har i *Hot på Agendan* sammanställt flera teorier kring nyhetsvärdering och menar att det finns ett antal faktorer eller principer som bestämmer värdet hos en nyhet som forskare är eniga om. John M. McManus' lista över tio

---

<sup>21</sup> Strömbäck, *Makt, medier och samhälle*, 2009, s.171

<sup>22</sup> Ibid., s.171

<sup>23</sup> Ibid., s.172

<sup>24</sup> Nord, Lars & Strömbäck, Jesper, *Hot på agendan [Elektronisk resurs] : en analys av nyhetsförmedling om risker och kriser*, Krisberedskapsmyndigheten, Stockholm, 2005, s.24

värderingsprinciper är en av de mer omfattande sammanställningar som Nord och Strömbäck lyfter fram.<sup>25</sup> Dessa principer är:

*Nytt* – Hur aktuell en händelse är påverkar nyhetsvärdet. Ju mer aktuell den är, desto högre nyhetsvärde har den. Östgaard är en av de som lyfter fram aktualitetens vikt för värdet och kopplar bland annat samman det med konkurrens<sup>26</sup>. Ju *färskare* en nyhet är, desto större är chansen att man är ensam om nyheten och att ingen annan hunnit före med den. Även Henk Prakke lyfter i sin modell<sup>27</sup> över nyhetsvärderingsmodell fram vikten av tid där han menar att närhet i tid ökar nyhetsvärdet.

*Närhet* – Närhet här syftar till geografisk närhet och innebär att ju närmare en händelse sker, desto större nyhetsvärde har den. Även i Henk Prakkes modell är geografisk närhet en av de dimensioner som höjer nyhetsvärdet.

*Konsekvens* – Hur viktig händelsen är för publiken avgör dess nyhetsvärde. Ju fler människor som blir påverkade, desto högre nyhetsvärde.<sup>28</sup> Ett alternativt begrepp för denna princip är viktighet.<sup>29</sup>

*Känslor* – Ju mer känslor som väcks av händelsen, desto högre nyhetsvärde. Det spelar mindre roll om det är glädje eller sorg.

*Betydelse* – Enligt McManus påverkas nyhetsvärdet av de människor som händelserna handlar om. Ju mer välkända de är, desto högre nyhetsvärde har händelsen. Detta grundar sig i att det är lättare att skapa en intresseväckande nyhetsberättelse kring en person än om ett abstrakt ämne. Detta är i enlighet med personifiering som ju är ett uttryck för medielogik.

*Ovanlighet* – Om en händelse är osannolik eller överraskande har den ett högre nyhetsvärde. Även avvikelser är ett begrepp som passar in här. Ovanligheten skapar sensation som är en viktig egenskap hos nyheter för att fånga publikens uppmärksamhet. Sensation är ett begrepp som framhålls av Östgaard som ett av de viktigaste kriterierna för nyhetsvärde.<sup>30</sup> Till detta hör även huruvida nyheten är extrem eller inte. Strömbäck lyfter fram våldsbrott som ett exempel

---

<sup>25</sup> Nord & Strömbäck, *Hot på agendan*, 2005 s.22

<sup>26</sup> Östgaard, Einar, *Nyhetsvärdering: massmedia och nyhetsförmedling*, Wahlström & Widstrand, Stockholm, 1968, s. 65

<sup>27</sup> Hadenius m.fl., *Massmedier: Press, Radio och TV i den digitala tidsåldern*, 2011 s. 322

<sup>28</sup> Nord & Strömbäck, *Hot på agendan*, 2005, s.21

<sup>29</sup> *Ibid.*, s. 169

<sup>30</sup> Östgaard, *Nyhetsvärdering: massmedia och nyhetsförmedling*, 1968 s. 63-65

på nyheter som inte berör särskilt många och därmed inte uppfyller kriteriet för betydelse, men som genom sin extrema natur erhåller ett tämligen högt nyhetsvärde.

*Konflikt* – Om det råder oenighet mellan personer, organisationer eller stater ökar detta nyhetsvärdet. Nord & Strömbäck menar att i en demokrati där samförstånd är normaltillståndet ses konflikter som avvikande.<sup>31</sup> Och avvikande ökar i sig nyhetsvärdet.

*Visuell kvalitet* – Ju mer fängslande fotografier eller rörlig bild som finns av händelsen, desto högre nyhetsvärde. Östgaard lyfter även fram att mediernas olika förutsättningar avgör vilka nyheter som publiceras. Han menar att det som står i morgontidningarna bestämmer vad som ska vara med i kvällstidningarna och det som står med där avgör vad som presenteras i radions och tv:s kvällssändningar. Avgörande för att det ser ut så här är för att nyheter förlorar i värde när det upprepas.<sup>32</sup>

*Underhållning* – Det finns en tanke om att ett underhållningsvärde skapar en belöning för publiken och ökar därmed nyhetsvärdet hos händelsen. Här kan man även se till Östgaards lust- och realitetsprincip där han skiljer på spontan och varaktig belöning och kopplar dem samman med särskilt ämnesområden. Spontan belöning upplevs enligt Östgaard när man ta del av *mjuka nyheter* då nyheter som faller inom denna kategori oftast ses som mer spännande eller underhållande än *hårda nyheter* som istället erbjuder varaktig belöning. Dock påpekar Östgaard att det är svårt att dra en tydlig linje mellan vilka ämnen som faller inom hårda respektive mjuka nyheter eftersom det ofta är en individuell bedömning.<sup>33</sup>

*Utgångsläge* – Hur stort publikintresse som redan finns för händelsen är den sista av McManus punkter. Hit kan man även koppla publikens förståelse för händelsen och då Henk Prakkes tredje dimension för nyhetsvärdering som berör den kulturella närhetens betydelse för nyhetsvärdet. Även Östgaard lyfter fram vikten av förståelse och identifikation och menar att ju lättare publiken har att förstå en händelse, desto högre är nyhetsvärdet.<sup>34</sup> Nord & Strömbäck menar att denna princip ligger bakom tendensen till att förenkla händelser i nyhetsinslag.<sup>35</sup> Östgaard menar att nyheter bör kunna förstås av publiken och måste utformas därefter. Nyheter från exempelvis Latinamerika kan vara viktiga, men anses tråkiga vilket beror på bristande kunskaper hos läsaren. För att åtgärda de bristande kunskaper kan nyheten

---

<sup>31</sup> Nord & Strömbäck, *Hot på agendan*, 2005 s.21

<sup>32</sup> Östgaard, *Nyhetsvärdering: massmedia och nyhetsförmedling*, 1968, s.61

<sup>33</sup> Ibid., s.29-30

<sup>34</sup> Ibid., s.42

<sup>35</sup> Nord & Strömbäck, *Hot på agendan*, 2005, s.31

förses med bakgrundsinformation, men det kan ofta innebära att inslaget blir för långt och får därmed inte plats i nyhetsmediet.<sup>36</sup> Östgaard menar dessutom att nyheter som rör enkla och lättförstådda händelser har ett högre nyhetsvärde än nyheter som är komplicerade och svårbegripliga.<sup>37</sup>

Nord & Strömbäck påpekar att nyhetsvärderingen utgör ett problematiskt forskningsområde eftersom journalister hänvisar till den professionella känslan och att nyhetsvärdet avgörs från fall till fall. Vad som värderas som en nyhet på en redaktion måste inte nödvändigtvis vara det på en annan.<sup>38</sup>

*Det finns ytterligare ett antal aspekter som lyfts fram inom teorierna kring nyhetsvärdering som vi finner av vikt att presentera här.*

### *Negativitet*

Flera forskare pratar om negativitet och dess betydelse för nyhetsvärdet och huruvida en nyhet är positiv eller negativ kan kopplas till hur avvikande och oväntad den är. Det vill säga hur sensationell nyheten är. Även Östgaard lyfter fram kopplingen mellan sensationella nyheter och negativitet. Sensationer är viktiga för att nyhetsförmedlare ska kunna väcka och behålla folks uppmärksamhet.<sup>39</sup> När sensationella nyheter värderas högre och därmed får ett större utrymme betyder det att negativa nyheter får ett större utrymme. Enligt teorier kring nyhetsvärdering skapar konflikter ett högre nyhetsvärde och konflikter ses ofta som något negativt.<sup>40</sup> Denna åsikt delar Strömbäck.<sup>41</sup> Negativa nyheter påstås även i högre grad vädja till publikens känslor än positiva och erhåller därav sitt nyhetsvärde.<sup>42</sup>

Strömbäck menar att negativa inslag i nyheterna länge prioriterats och att denna företeelse är stabil, även om ämnesområdet varierar<sup>43</sup>. Oavsett ämne finns det ett fokus på det negativa.

---

<sup>36</sup> Östgaard, *Nyhetsvärdering: massmedia och nyhetsförmedling*, 1968 s.34

<sup>37</sup> Ibid., s.42

<sup>38</sup> Nord & Strömbäck, *Hot på agendan*, 2005, s.20

<sup>39</sup> Ibid., s.70

<sup>40</sup> Ibid., s.67-68

<sup>41</sup> Ibid., s. 21

<sup>42</sup> Östgaard, *Nyhetsvärdering: massmedia och nyhetsförmedling*, 1968 s.64

<sup>43</sup> Nord & Strömbäck, *Hot på agendan*, 2005 s. 21

Östgaard väljer att citera Halvard Lange som menar att:

*”Enighet och sämja är inte nyheter. Oenighet och strid är det och de kommer därför också att präglade telegrammen och deras innehåll. Man märker jakten efter sensationer”.*<sup>44</sup>

Det räcker dock inte att nyheten är sensationell för att den ska värderas högre än andra nyheter. Enligt Östgaard måste det även finnas identifikation och förståelse för nyheten för att göra det till en intressant nyhet. Men när dessa två kriterier är uppfyllda kommer en sensationell nyhet ha ett högre nyhetsvärde än andra nyheter.<sup>45</sup>

### *Styrfält*

Relaterat till tankarna om publikens förståelse och identifikation är tankarna kring publikens förväntade intresse av nyheten. Intresset kan ses som avgörande för nyhetsvärdet.<sup>46</sup> Publikens intresse är även tanken bakom de teorier kring huruvida nyheter är intressanta eller viktiga och huruvida man ska ge publiken vad den är intresserad av eller om man ska förmedla nyheter som är viktiga och som publiken bör ta del av.<sup>47</sup>

Bengt Johansson benämner dessa två, i grunden motsatta, inställningar som styrfält. Det ena styrfältet ses som ett marknadsmässigt styrfält där föreställningar om efterfrågan står i centrum.<sup>48</sup> Det andra styrfältet handlar om vikt och om föreställningar om vad publiken bör känna till, men även vad de inte bör känna till. Johansson lyfter fram den begränsade brottsjournalistiken som ett exempel på när journalistiken styrdes utifrån ett ideologiskt styrfält. Det fanns knappt någon brottsrapportering då man inte ansåg att publiken skulle ta del av det.<sup>49</sup> Strömbäck menar att intresse och vikt är de två mest övergripande faktorerna som påverkar processerna bakom nyhetsförmedlingen.<sup>50</sup>

Även Östgaard behandlar tanken om att ge publiken det den vill ha och vad den bör ha och dess betydelse för en nyhetsrapportering som ger en rättvisande bild av verkligheten. Han menar att den grundläggande frågan för de som arbetar med nyheter är att avgöra vilket av de två man ska verka för. Det rör sig om en balansgång mellan att ge en rättvisande bild och att

---

<sup>44</sup> Östgaard, *Nyhetsvärdering: massmedia och nyhetsförmedling*, 1968 s. 69-70

<sup>45</sup> Ibid., s. 30

<sup>46</sup> Nord & Strömbäck, *Hot på agendan*, 2005 s.23

<sup>47</sup> Strömbäck, *Makt, medier och samhälle*, 2009 s.169

<sup>48</sup> Ibid., s.169-170

<sup>49</sup> Johansson, Bengt, *Vid nyhetsdesken [Elektronisk resurs]: En studie av nyhetsvärdering vid svenska nyhetsredaktioner*, Demokratiinstitutet, Sundsvall, 2008, s.7

<sup>50</sup> Strömbäck, *Makt, medier och samhälle*, 2009 s.170



ta hänsyn till publikintresset eftersom publiken inte alltid är intresserad av de nyheter som skulle skapa en mer rättvisande bild. Östgaard menar att detta är en av anledningarna till att nyhetsinslagens sammantagna bild ger en skev och starkt missvisande bild av världen omkring oss<sup>51</sup>.

Johansson anser att det alltid finns en spänning mellan dessa styrfält och att de inte egentligen är ömsesidigt uteslutande. Vissa medier är beroende av lösnummerförsäljning och därför är de mer marknadsmässigt styrda. Även vilka ämnen som vanligast förekommer i nyhetsförmedlingen kan peka på vilket styrfält som råder. Ämnen som politik och ekonomi är sedda som viktiga ämnen och faller därmed under det ideologiska styrfältet medan brott och olyckor snarare faller under det marknadsstyrda<sup>52</sup>.

#### *Det kulturella avståndet*

Östgaard återkommer till tanken om att informera eller underhålla publiken och kopplar detta samman med begreppen *hårda* och *mjuka* nyheter.<sup>53</sup> Han ser ett samband mellan hårda och mjuka nyheter och det kulturella avståndet. Tanken är att ju större kulturellt avstånd det finns mellan vad han kallar avsändarland och mottagarland, desto mer kommer nyheterna som förmedlas behandla hårda nyheter som politik, ekonomi, krig och liknande.<sup>54</sup> Östgaard menar att nyhetsinslag som behandlar mjuka nyheter så som kulturfrågor, sport, sociala frågor och liknande blir svårare att förstå när det kulturella avståndet ökar.<sup>55</sup>

I *Nyheterna och tredje världen* av Ulla Carlsson behandlas bland annat nyhetsvärdering på en internationell nivå och Carlsson belyser att det funnits kritik om att de industrialiserade staterna har dominerat i nyhetsrapporteringen. Under 1970-talet fanns en diskussion kring *nyhetsimperialism* och man menade att det endast fanns eländesrapportering från u-länder, medan det från västvärlden fanns en bred nyhetsrapportering.<sup>56</sup> Även Östgaard berör nyhetsrapportering från u-länder och menar att om det sällan eller aldrig förmedlas nyheter som rör exempelvis sociala och ekonomiska förbättringar skapar det en missvisande bild av u-länderna.<sup>57</sup> Carlsson menar att en bakomliggande orsak till den dominerande eländesrapporteringen från u-länder är en kommersialiserad nyhetsbevakning. Nyheter om

---

<sup>51</sup> Östgaard, *Nyhetsvärdering: massmedia och nyhetsförmedling*, 1968 s. 86, 89

<sup>52</sup> Johansson, *Vid nyhetsdesken*, 2008 s.8

<sup>53</sup> Östgaard, *Nyhetsvärdering: massmedia och nyhetsförmedling*, 1968, s.29

<sup>54</sup> *Ibid.*, s.82

<sup>55</sup> *Ibid.*, s.83-84

<sup>56</sup> Carlsson, Ulla, *Nyheterna och tredje världen: en översikt av det internationella nyhetsflödet*, Studentlitteratur, Lund, 1981 s.44

<sup>57</sup> Östgaard, *Nyhetsvärdering: massmedia och nyhetsförmedling*, 1968 s. 69

jordbruk och industri är inte lika intressanta som nyheter om konflikter, statskupper och brott. Det säljer inte lika bra.<sup>58</sup>

## NYHETSURVAL

---

Att förmedla viktiga eller intressanta nyheter anses vara den viktigaste frågan inom nyhetsjournalistiken. Det handlar om hårda eller mjuka nyheter och Strömbäck menar att nyhetsförmedlingen består av en blandning av hårda och mjuka nyheter och olika medier har mer av det ena eller det andra. Forskning har visat att Rapport och Aktuellt i större utsträckning än andra TV-sända nyhetsmedier förmedlar hårda nyheter. Vissa förändringar har dock skett genom åren och forskning från 2004 visar att mjuka nyheter blivit mer framträdande i nyhetssändningar. Framförallt har brottsrapporteringen ökat. Strömbäck menar att detta är ett tecken på kommersialiseringen av den svenska TV-journalistiken under det senaste decenniet.<sup>59</sup> Denna kommersialisering har därmed haft en inverkan på nyhetsurvalet som i sin tur påverkar nyhetsförmedlingen och då även bilden av Sverige. Strömbäck lyfter fram ytterligare faktorer som påverkar nyhetsurvalet.

En källa till nyheten har betydelse för om en nyhet förmedlas eller ej. Ju mer trovärdig källa det är, desto större är chansen och om källan dessutom är officiell eller högt uppsatt eller både och ökar även detta möjligheten för nyheten att förmedlas. Samtidigt är icke-officiella källor som exempelvis vanliga medborgare vanligt förekommande. Dock är ämnet avgörande för vem som ses som den huvudsakliga aktören. Att förmedla ett nyhetsinslag inom ämnet politik är svårt utan att få en politiker att uttala sig.<sup>60</sup>

Inom medielogiken lyfts ett antal berättartekniker fram som kan vara avgörande för nyhetsurvalet och som ökar möjligheten för nyheten att förmedlas. Personifiering är en av de tekniker som används flitigt av medierna då det konkretiserar abstrakta frågor och processer genom att gestalta eller associera frågan med en aktör. Ett tydligt exempel är valkampanjer där partier och politiska ståndpunkter representeras av partiledaren. Personifiering gör det lättare för publiken att identifiera sig med den eller dem som nyheterna handlar om.<sup>61</sup> Detta är ett tydligt exempel på hur nära de olika processerna samverkar. Personifiering som ses som en del av medielogik påverkar nyhetsvärderingsprincipen om identifikation och skapar

---

<sup>58</sup> Carlsson, Ulla, *Nyheter och tredje världen*, 1981 s.44

<sup>59</sup> Strömbäck, *Makt, medier och samhälle*, 2009 s.174-175

<sup>60</sup> Ibid., s. 175-177

<sup>61</sup> Ibid., s.179

därigenom en nyhet som är tillräckligt högt värderad för att tas med i nyhetsurvalet till nyhetssändningen. Det måste inte endast ske i den här ordningen. Nyhetsinslag med högt nyhetsvärde kanske inte väljs ut eftersom det redan rapporterats mycket av det och att det därmed uppstått en mättnad. Strömbäck menar att en nyhetssändning måste bestå av en blandning av olika händelser och ämnen vilket gör att händelser kan komma att väljas bort, sitt höga nyhetsvärde till trots.<sup>62</sup>

---

## DAGORDNINGSTEORIN

---

Dagordningsteorin, presenterades av Maxwell McCombs och Donald Shaw år 1972. Teorin anger att det ämne som massmedier fokuserar på i sin rapportering är det ämne som allmänheten kommer anse vara viktigt. Ämnet hamnar på samhällets dagordning.<sup>63</sup> Det handlar om en process genom vilken massmedierna väljer ut de ämnen som bör intressera publiken mest och har därmed ett avsevärt inflytande på vilka ämnen som diskuteras offentligt. De menar vidare att massmedierna, genom detta inflytande, talar om för publiken vad som är viktigt och att det egentligen inte finns någon möjlighet för publiken att kontrollera om så verkligen är fallet. Även här poängteras hur den bild av samhället som publiken får, påverkas av dessa bakomliggande processer. Ett sätt att identifiera dagordningssättandet är att identifiera händelser som får större utrymme än andra ämnen och dominerar nyhetssändningarna under en vecka.<sup>64</sup> Falkheimer påpekar att massmedierna må kunna styra dagordning, men de kan inte styra vilka åsikter som allmänheten har kring ämnet.<sup>65</sup>

---

## TIDIGARE FORSKNING

---

### *Jörgen Westerståhl & Folke Johansson – Bilden av Sverige*

Jörgen Westerståhl & Folke Johansson utgår i sitt forskningsprojekt från tanken om att massmedier har i uppgift att spegla samhället, men att det är en omöjlighet att rapportera om allt som sker i samhället och det måste därför till ett urval i rapporteringen.<sup>66</sup> Utifrån denna problematisering ämnar han undersöka etermediernas bild av samhället. När det kommer till

---

<sup>62</sup> Strömbäck, *Makt, medier och samhälle*, 2009, s.167

<sup>63</sup> Falkheimer, Jesper, *Medier och kommunikation: en introduktion*, Studentlitteratur, Lund, 2001, s.93-94

<sup>64</sup> Dimpleby, Richard & Burton, Graeme, *Kommunikation är mer än ord*, 2. uppl., Studentlitteratur, Lund, 1999 s. 217, 280

<sup>65</sup> Falkheimer, *Medier och kommunikation*, 2001, s.93-94

<sup>66</sup> Westerståhl, Jörgen & Johansson, Folke, *Bilden av Sverige: studier av nyheter och nyhetsideologier i TV, radio och dagspress*, Studieförb. Näringsliv och samhälle (SN&S), Stockholm, 1985, s. 89

att undersöka samhällsbilden påpekar Westerståhl & Johansson att bilden aldrig är originalet. Bilden kan visserligen vara rättvisande, men den kan även vara förskönande eller på annat sätt missvisande.<sup>67</sup>

Projektet studerar endast den bild av samhället som nyhetsredaktioner och andra samhällsredaktioner presenterar, detta för att belysa faktiska förhållanden och skeenden. Westerståhl & Johansson har även avgränsat sin studie till nyhetsprogram och till de delar av programmen som behandlar Sverige.<sup>68</sup> De fastställer inledningsvis att etermedier, historiskt sett, varit opartiska på grund av den monopolställning de inledningsvis hade. Fasta bindningar till partier, organisationer eller andra grupperingar i samhället tilläts inte.

Westerståhl & Johansson vill studera vilka och vad som avgör samhällsbilden, det vill säga vilka aktörer samt vilka journalistiska riktlinjer och policys som kan tänkas påverka bilden. Det finns en tanke om att ingenting förmedlas utan att någon har beslutat om det, men det finns ett flertal olika faktorer som påverkar, exempelvis tillgänglig teknik för TV-sända nyhetsprogram. De policybeslut som Westerståhl & Johansson är mest intresserad av handlar om hur beslut tas kring *vad* som ska rapporteras om samhället samt *hur* det ska rapporteras och det finns bakomliggande tankar om att man med dessa policybeslut bestämmer hur man ska ta hänsyn till önskan om att informera mottagarna samt en önskan om att ta fasta på publikens intresse.<sup>69</sup> De lyfter fram diskussionen om huruvida nyhetsprogrammen ska förmedla nyheter som publiken tycker är intressanta eller nyheter som journalisterna anser att publiken bör ta del av.

Vidare nämns begreppet marknadsstyrning och att journalistiken medvetet strävar mot en marknadsanpassning där efterfrågan i högre grad styr nyhetsförmedlingen. De menar att nyhetsvärderingsprinciperna ger uttryck för olika sätt att anpassa produkten – nyheten – till efterfrågan och att det därmed finns en tämligen förankrad föreställning om hur en bra och intressant nyhet ser ut.<sup>70</sup>

Westerståhl & Johansson menar att uppkomsten av en mediebild styrs av både nyhetsvärderingsprinciper samt rådande nyhetsideologier. Nyhetsvärderingsprinciper fastställer vad som intresserar människor medan nyhetsideologier istället vill belysa särskilda sidor av samhället. Nyhetsvärderingsprinciper är tämligen fasta, medan nyhetsideologier

---

<sup>67</sup> Westerståhl & Johansson, *Bilden av Sverige*, 1985, s.23

<sup>68</sup> Ibid., s.11-12

<sup>69</sup> Ibid., s.17-18

<sup>70</sup> Ibid., s.19

förändras över tid i takt med att samhället utvecklas.<sup>71</sup> Vilken nyhetsideologi som gör sig gällande vid en redaktion tar sig uttryck i vilka ämnen som redaktionen lägger större vikt vid och vilka ämnen man sällan berör.<sup>72</sup>

Westerståhl & Johansson undersökte nyhetsredaktionernas och samhällsredaktionernas rapportering från den 15 oktober 1980 till och med den 15 april 1981. Utvalda nyhetssändningar var tre Ekosändningar samt Rapport och Aktuellt's huvudsändningar. De har i sin studie avgränsat sig till det svenska materialet i nyhetssändningarna samt material med mellanstatligt innehåll, så som nyheter rörande Sverige i relation till andra stater.<sup>73</sup>

Westerståhl & Johansson fastställer att en nyhet ofta innefattar tre huvudkomponenter. Dessa är sakområde, berörd aktör samt vad de kallar för valens eller färgton och de menar att det varierar vilken av dessa komponenter som avgör om nyheten är värd att rapportera. De exemplifierar med att en flygolycka blir en nyhet på grund av händelsen, medan det i andra fall kan vara den berörda aktören som skapar nyhetsvärde i egenskap av sin person. I det tredje fallet spelar det ingen roll vad som skett eller vem som gjort något, utan det är händelsens valens som skapar värde, det vill säga om det är en positiv eller negativ nyhet. Westerståhl & Johansson kopplar samman negativa nyheter med så kallad *eländesrapportering*.<sup>74</sup>

Ett av de resultat som Westerståhl & Johansson kan presentera är att det i Rapport's nyhetssändningar under vinterhalvåret 1980/81 fanns en ökning av rapportering av bland annat brott, teknik och vetenskap om man jämför med hur sändningarna såg ut 1972. De menar att etermedierna på många områden liknar varandra och drar av det slutsatsen att liknande utvecklingen, vad gäller graden av rapportering av olika områden, även bör ha skett i Aktuellt.<sup>75</sup>

Westerståhl & Johansson lyfter i sin studie fram begreppet *eländesrapportering* och syftar då på nyheter som behandlar ämnen som brott, krig, olyckor och liknande. De menar att dessa ämneskategorier kan ses som negativa nyheter och anser att de uppfyller nyhetsvärderingens principer. Katastrofer och lidanden är viktiga faktorer för att väcka intresse hos publiken.<sup>76</sup> Westerståhl & Johansson lyfter även hypotesen om att perifera områden inom landet blir

---

<sup>71</sup> Westerståhl & Johansson, *Bilden av Sverige*, 1985 s.23

<sup>72</sup> Ibid., s.190

<sup>73</sup> Ibid., s.27

<sup>74</sup> Ibid., s.65

<sup>75</sup> Ibid., s.73

<sup>76</sup> Westerståhl & Johansson, *Bilden av Sverige*, 1985, s. 80

uppmärksammade först när det finns något elände att rapportera om.<sup>77</sup> De väljer att i sin studie kategorisera nyheter utifrån positivt, negativt och neutralt som pekar på nyhetens valens. Resultaten visar att mängden positiva nyheter är väldigt liten medan de negativa nyheterna utgör runt 40 % av det totala materialet i Rapport. För Aktuellt är samma siffra 36 % för vinterhalvåret 1980/81.<sup>78</sup> Resultatet ger enligt Westerståhl & Johansson empiriskt stöd för att det finns en benägenhet att rapportera en nyhet som är negativ, oavsett vilken ämneskategori nyheten tillhör.<sup>79</sup> De provar även en hypotes om att perifera områden är beroende av negativa händelser för att väcka uppmärksamhet i rikssändningarna. Studien har där jämfört mängden negativa nyheter som kommer ifrån storstadsregionerna och från övriga delar av Sverige och resultaten visar att övriga delar av landet i större utsträckning representeras av negativa nyheter i rikssändningarna än vad storstadsregionerna gör. Westerståhl & Johansson menar att detta visar att det negativa materialet styr nyhetsurvalet.<sup>80</sup>

Westerståhl & Johansson noterar en ökning av kritiska nyhetsinslag och menar att ökningen av konfliktrapporteringen är anledningen bakom att även det kritiska materialet utgör en större del av nyhetsrapporteringen. Men de menar att det knappast beror på ökat antal konflikter i samhället utan att det istället är nyhetsideologin vid redaktionerna som förändrats till att föredra konfliktrapportering. En möjlig förklaring uppges vara att journalistens granskande roll kräver både tid och kunskap och att det ibland kan vara enklare att lyfta fram en meningssmotståndare som ifrågasätter en annan aktör än att själv fungera som den ifrågasättande aktören.<sup>81</sup>

Westerståhl & Johansson lyfter fram ett antal konsekvenser av denna ökade konfliktrapportering. Dels handlar det om att publiken tar del av en bild av ett samhälle med ständig aktualisering av konflikter. Men det innebär även att andra aktörer anpassar sig till detta och vet att de kan skapa uppmärksamhet genom att själva använda sig av kritik och konflikter.<sup>82</sup>

I sin studie undersöker Westerståhl & Johansson även ämnesområden. Han menar att nyhetshändelser alltid kan kategoriseras utifrån ämne, men då de även ofta berör en aktör och har en specifik infallsvinkel eller perspektiv kan det försvåra den inledande kategoriseringen.

---

<sup>77</sup> Ibid., s. 81

<sup>78</sup> Ibid., s.82-83

<sup>79</sup> Ibid., s.87

<sup>80</sup> Ibid., s.87-88

<sup>81</sup> Ibid., s. 145

<sup>82</sup> Ibid., s.146

Dock menar han att ämneskategoriseringen ändå är ett väldigt effektivt verktyg för studier av nyheter eftersom vissa aktörer och perspektiv är starkt associerade till specifika ämneskategorier. Olyckor och brott är exempel på nyheter som ofta har ett perspektiv som fokuserar på individen eftersom aktörerna ofta är enskilda personer.<sup>83</sup>

De resultat som Westerståhl & Johansson kommer fram till visar nyhetsförmedlingen har förändrats mot att visa mer negativa inslag, men att detta inte speglar ett samhälle som blivit mer negativt. Istället beror det på en journalistik som förändrats. De menar vidare att det journalistiska intresset för det negativa är en av de få nyhetsvärderingsprinciper som han faktiskt kunnat undersöka i sin studie. Och resultaten visar att det negativa utgör en väsentlig del av nyhetsrapporteringen.<sup>84</sup>

Westerståhl & Johansson har även undersökt teorin om att både den internationella och nationella periferin har svårt att bli en del av nyhetsförmedlingen. Tanken är att om de negativa nyheterna är de som erhåller ett högre nyhetsvärde borde därmed de negativa nyheterna från just periferin vara de som lyfts fram i rapporteringen. Westerståhl & Johanssons studie bekräftar denna bild och de reflekterar kring tanken om att det negativa är något som både väcker och behåller publikens intresse.<sup>85</sup>

#### *Anna-Maria Jönsson – Samma nyheter eller likadana*

I Anna-Maria Jönssons avhandling från 2004 talar hon om begreppet Sverige-bilden. I hennes avhandling har hon i huvudsak fokuserat på den geografiska mångfalden i nyhetsrapporteringen. Jönsson har bland annat undersökt huruvida nyheter från Stockholm dominerar eller ej och även hur rapporteringen från övriga landet fördelar sig mellan olika områden. Jönsson konstaterar att mellan 1980 och 1997 har nyheter ifrån Stockholm dominerat TV:s nyhetssändningar. En Stockholmsnyhet är en nyhet som spelats in i och/eller handlar om Stockholm. Jönsson menar att den Stockholmscentrering som public service blivit beskyllda för fortfarande kvarstod i de resultat hon fått fram, även om det minskat något.<sup>86</sup> Jönsson påpekar att många av de mest inflytelserika organisationerna och aktörerna finns i

---

<sup>83</sup> Westerståhl & Johansson, *Bilden av Sverige: studier av nyheter och nyhetsideologier i TV, radio och dagspress*, 1985 s.220

<sup>84</sup> Ibid., s.223-224

<sup>85</sup> Ibid., s.225

<sup>86</sup> Jönsson, Anna-Maria, *Samma nyheter eller likadana?: studier av mångfald i svenska TV-nyheter*, Institutionen för journalistik och masskommunikation, Univ., Diss. Göteborg : Univ., 2004, s.129

Stockholm, så att det finns en Stockholmsdominans i nyheterna har egentligen ingenting med geografien i sig att göra utan pekar snarare på den elitfokusering som finns i nyheterna.

Jönsson gör skillnad på Stockholmsnyheter genom att dels se på nyheter som må utspelas i Stockholm, men som berör ett ämne som har ett nationellt perspektiv, exempelvis politik. Den andra typen av Stockholmsnyheter handlar antingen om unika händelser i Stockholm, exempelvis brott och olyckor, men det finns även nyheter med ett allmänintresse som lika gärna hade kunnat spelas in någon annanstans. Jönsson lyfter fram ett exempel som rör barnomsorgen och att man då i ett inslag fokuserar på hur det påverkar en familj i Stockholm. De resultat som Jönsson får fram är att åtta av tio inrikesinslag i de tre stora nyhetsprogrammen Rapport, Aktuellt och Nyheterna är ifrån storstadsområdena och framförallt ifrån Stockholm. Resultaten visar även att nyhetsinslagen från Göteborg och Malmö är något lägre i Aktuellt än i Rapport och Nyheterna. Jönsson konstaterar att merparten av nyhetsinslagen kommer ifrån Sveriges politiska, ekonomiska och kulturella centrum och att publiken får en vag bild av vad som sker utanför storstäderna. Jönsson lyfter fram att det dock bor fler människor i storstäderna, men inte i sådan utsträckning att det skulle rättfärdiga att 80 % av nyheterna berör storstäderna. En möjlig förklaring är enligt Jönsson att nyheterna från andra områden i Sverige inte bara måste konkurrera med nyheter från storstäderna utan även med utrikesnyheter.<sup>87</sup>

I det stora hela handlar det om vilken plats en nyhet får till vilket pris och därmed är mångfald ett begrepp som berörs. Jönsson beskriver att en pluralistisk bild bör skildras i medierna för att mottagaren ska ha möjlighet att bilda åsikter, engageras och för att ta ställning till omvärlden. I boken benämns Habermas och offentlighetsteorin och vikten av ett samtal mellan jämlikar gentemot de mest resursstarka. Det kan därmed konstateras att mångfald är av vikt när man talar om den ämnesmässiga och geografiska spridningen, då den pluralistiska synen som beskrivs är en viktig del som speglar olika intressen och grupper i samhället. Men med begreppet mångfald kommer också en problematik om hur det skall definieras då det ofta får en politisk karaktär eller anses vara för brett. Ofta betecknas mångfald med en positiv klang, något som eftersträvas och står för det demokratiska samtalet. I vissa fall, främst med tanke på den struktur och ideal som finns inom journalistiken och nyhetsvärdering, kan mångfaldsbegreppet dock stå i motsats till de värden som gör att det faktiskt blir en nyhet. Detta blir därför en motsättning till mångfald, men är något som Anna- Maria påpekar inte ska bedömas som dålig journalistik. Att det finns vissa områden som bevakas mer än andra

---

<sup>87</sup> Ibid., s.125-128



måste därför ses som något oundvikligt och något som förkommer på grund av att det har vissa värden och är viktiga för allmänheten. Det finns en betydande skillnad när man tittar på begreppet mångfald när man talar om mål eller medel.<sup>88</sup>

#### *Håkan Hvitfelt - Media Monitor*

I juni 1992 publicerades en upplaga av Media Monitor i vilken resultaten av en jämförelse mellan Rapport och Aktuellt gjorts. Man har där tittat på Rapport och Aktuells nyhetssändningar under årets första fyra månader och där kartlagt vilka nyheter som förmedlats i sändningarna. Vid den här tidpunkten hade de två programmen två olika redaktioner, men resultaten från undersökningen visade att de två redaktionerna ändå nyhetsvärderade på samma sätt. De två programmen berör samma nyhetsämnen, men medan Rapport har kortare inslag som är rent rapporterande är Aktuellt mer fördjupande i sin rapportering. I Media Monitor ställs därefter frågan om vad som egentligen är vunnet med att det ena programmet upprepar vad som redan förmedlats i det andra. Vidare ställs frågan om huruvida nyhetsutbudet förbättras av denna struktur eller om programmen blir bättre av det och även om är ett rationellt användande av resurser.<sup>89</sup>

---

<sup>88</sup> Jönsson, *Samma nyheter eller likadana?*, 2004 s.23-26

<sup>89</sup> Hvitfeldt, Håkan, *Svenska folkets nyheter. Media monitor*, Näringslivets mediainstitut (NMI), Stockholm, 1989-1995, 1992, s. 7-8

## DEL 3 - METOD

---

*Nedan följer en genomgång av den metod som använts i denna studie. Inledningsvis har en kvantitativ innehållsanalys av nyhetsinslag genomförts. Därefter har en kvalitativ metod genomförts i form av en kvalitativ samtalsintervju. Inledningsvis redogör vi för olika aspekter av den kvantitativa metoden för att därefter behandla den kvalitativa metoden.*

### KVANTITATIV INNEHÅLLSANALYS

---

Utifrån syftet att undersöka Sverige bilden i SVTs Rapport och Aktuellt är en kvantitativ innehållsanalys lämplig för att kartlägga förekomsten av Sverige bilden i programmen. Genom att identifiera indikatorer<sup>90</sup> för Sverige bilden, exempelvis vilken geografisk plats som nämns samt vilket ämne som berörs, kan vi med siffror peka på huruvida Sverige bilden gör sig tydlig i sändningarna eller ej. De analysenheter vi på detta sätt ämnar koda är nyhetsinslag i programmen.<sup>91</sup> De resultat som framkommer från vår kodning kommer därefter ligga till grund för kvalitativa intervjuer.

Metodens inledande steg är att välja ut analysenheter vilket kräver urval och avgränsningar och en inledande avgränsning berör antalet analysenheter vi kommer ha tid till att koda.<sup>92</sup> Därför kommer ett urval av nyhetsinslag göras från de två nyhetsprogrammets huvudsändningar och även utesluta kultur- sport- och lokalnyheterna. Urvalet kommer att utgå från Rapport 19.30-sändning rikssändning och Aktuells sändning 21.00. Undersökningens grund- och totalurval utgår från 2013 års uppdragskontrakt där riktlinjer för Sverige bilden presenteras. Det innebär att urvalet inte kommer göras utifrån nyhetsinslag som sänts innan Sverige bilden trädde i kraft vid årsskiftet 2013. Att välja ut veckor i februari och mars innebär att Sverige bilden som fokusområde har varit verksamt ett tag, vilket kan ge en tydligare bild av hur väl fokusområdet fått genomslag, snarare än att välja ut veckor i början av januari där arbetet troligen inte fått något genomslag ännu.

Det finns ett intresse i att särskilja de två programmen från varandra i denna undersökning. Rapport och Aktuellt är inte två identiska program varför skillnader, och även likheter, programmen emellan kan förekomma och dessa kan göra sig tydliga i vår kodning. Det är

---

<sup>90</sup> Esaiasson, Peter, *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*, 4., [rev.] uppl., Norstedts juridik, Stockholm, 2012, s.47-50

<sup>91</sup> Ibid., s. 197-200

<sup>92</sup> Ibid., s.156-157

intressant att se om det finns några skillnader programmen emellan när Sverige bilden är ett fokusområde som berör all nyhetsverksamhet.

Att välja två veckor i februari och två veckor i mars ger även möjlighet att identifiera nyheter som får ett större genomslag och som återkommer som nyhetsinslag flera gånger under en vecka. Återkommande nyhetsinslag har ett högt nyhetsvärde och det skapar möjlighet att identifiera verksamma nyhetsvärderingsprinciper.

### *Kodning*

Vi har utgått ifrån det kodschema Anna-Maria Jönssons använt sig av i sin avhandling där hon jämförde Rapport, Aktuellt och Nyheterna utifrån förekomsten av mångfald inom olika områden. Här finns variabler som *utspelsplats*, *sakområde samt tillhörande perspektiv* angivna<sup>93</sup> vilka är användbara variabler även i denna studie. Fullständigt kodschema går att finna i bilaga 1.

Innan själva datainsamlingen genomfördes gjordes åtskilliga tester på nyhetssändningar i Rapport och Aktuellt för att konstatera i vilken mån det kodschema som utarbetats fungerar. Några justeringar gjordes för att skapa variabler med tydliga kriterier där möjligheten att bedöma exempelvis ett ämne på olika sätt reducerades. Detta garanterar att kodning av analysenheter av två olika kodare resulterar i likvärdig kategorisering. Med tydliga riktlinjer kan vi garantera både en hög interkodarreliabilitet och en hög intrakodarreliabilitet<sup>94</sup>. Kodningen utifrån de ovan nämnda scheman omvandlas därefter till sifferdata i programmet IBM SPSS Statistics vilket ger möjlighet att utläsa mångfalden inom olika områden utifrån ett kvantitativt perspektiv.

Sammanlagt har 627 nyhetsinslag kodats vilket är det totala antalet nyhetsinslag från fyra veckor i både Rapport och Aktuellt. Datainsamlingen har haft vissa begränsningar då programdatabasen META behövdes för kodningen och krävde att insamlingen skedde i SVTs lokaler. Det fanns även endast tillgång till en dator vilket har inneburit att båda kodare suttit tillsammans för att koda. För att garantera reliabilitet har följande metod använts. Kodarna har tagit del av nyhetsinslagen samtidigt, men kodat inslagen utifrån de olika variablerna var för sig. Därefter har resultatet sammanställt för där se hur väl de överensstämmer. Interkodarreliabiliteten har utifrån denna arbetsmetod kunnat hållas över 90 %.<sup>95</sup> I vår

---

<sup>93</sup> Jönsson, *Samma nyheter eller likadana?*, 2004 s.295-311

<sup>94</sup> Esaiasson, *Metodpraktikan*, 2012, s. 208

<sup>95</sup> Ibid., s 208

kodning har vi utgått ifrån huvudandelsprincipen där vi kodat inslaget utifrån vad det till största del handlar om.<sup>96</sup>

Validiteten säkerställs genom att vi kvantitativt kodat utifrån variabler som undersöker den geografiska och ämnesmässiga spridningen, vilka är de begrepp som arbetet med Sverige bilden bygger på. Vi har även variabler som undersöker vissa tydliga nyhetsvärderingsprinciper och som vi kan sätta i relation till geografi och ämne och därmed se resultat i form av samband mellan dessa principer och den Sverige bild som förmedlas.<sup>97</sup>

*Nedan följer ett antal variabler som vi vill förklara närmare.*

#### *Utspelsplats*

I kodandet av ett nyhetsinslags utspelsplats har kriteriet varit att geografisk plats preciseras muntligt i inslaget. Utöver detta finns även möjligheten att *bildligt* påvisa att det är från en viss plats. En reporter utanför Rosenbad förmedlar platsen Stockholm, medan en reporter utanför Scandinavium säger detsamma om Göteborg. Då studien vill undersöka Sverige bilden har geografisk plats varit mer specifik inom Sverige än utanför. Där har istället regioner som Europa och Mellanöstern använts som analysvärde.

Till utspelsplats hör ett perspektiv. Det beskriver vilken påverkan händelsen har utifrån ett geografiskt perspektiv. En händelse kan vara bland annat lokal, nationell eller mellanstatlig och det finns ett intresse i att koda detta i denna studie. Nyheter från Stockholm kan mycket väl ha ett nationellt perspektiv varför det har en viss påverkan på Sverige bilden än lokala Stockholmsnyheter. Anledningen till denna form av kodning är att vi kodar det faktiska innehållet i nyhetsinslaget utifrån geografi och därmed vad en publik kan tänkas uppfatta i inslaget och därmed vad som kan tänkas påverka den bild som skapas.

#### *Sakområde*

Vad gäller kodning av sakområde så har den likt geografiskt område två variabler som preciserar två olika saker. Den första beskriver vilken ämnesmässig utgångspunkt nyhetsinslaget har, exempelvis ett inlägg som behandlar ett förslag från regeringen. Det innebär att inslaget kodas in som politik. Den andra variabeln kodar sakområdets perspektiv.

---

<sup>96</sup> Esaiasson, *Metodpraktikan*, 2012s. 207

<sup>97</sup> Ibid.,s 57

Regeringens förslag kanske berör budgeten varför perspektivet då blir ekonomiskt. Denna variabel är av vikt då det ofta finns flera aspekter av ett ämnesområde och dessa aspekter påverkas nyhetsinslaget och vilken bild den förmedlar.

Tanken är att alla sakområden kan kombineras med alla perspektiv. Vissa påpekande behöver göras här. Ämneskategorin Olyckor och Brott kombineras ofta ihop med juridik och avser då enstaka eller ett fåtal personer som gjort något brottsligt. Likt Westerståhl & Johansson gör vi bedömningen att brott ofta berör enstaka personer.<sup>98</sup> När händelsen däremot redogör för ett företag som gjort något brottsligt har istället ämneskategorin Näringsliv använts för att därefter kombineras med juridik. I kombination med inslagets ton, där brottslighet alltid klassas som något negativt, menar vi att händelsen kodas korrekt.

Ett exempel kring detta är telekom-företag som lurar konsumenter på dyra avtal. Denna händelse har kodats som ämnesområdet näringsliv och med ett perspektiv mot juridik. Slutligen har den bedömts vara negativ. Hade det exempelvis rört sig om politiska utredningar initierade av regeringen, hade även de kodats med ett juridiskt perspektiv, men särskiljs då de sällan har en negativ ton.

#### *Positivt, negativt eller neutralt*

Eländesrapportering beskrivs av Westerståhl & Johansson som ett växande fenomen.<sup>99</sup> Det handlar om skapandet av en dramaturgi som är en viktig ingrediens utifrån nyhetsvärderingssynpunkt, där negativitet skapar intresse. Då tonen är av många anses viktig kommer även vi att koda nyhetsinslagen utifrån en variabel vi kallar ton och kodar om nyhetsinslaget är positivt, neutralt eller negativt. Att koda dessa begrepp kan påstås vara en subjektiv metod, men med tydliga kriterier för vad som avgör tonen, likt Westerståhl & Johanssons har, och där flera ämneskategorier är associerade med en viss ton, påstår vi att en liknande kodning kan göras i vår studie.<sup>100</sup> Rapporten Media Monitor stärker vikten av att undersöka fördelningen av positiva, negativa och neutrala nyhetsinslag då negativitetens dominans speglar den bild vi får av samhället.<sup>101</sup> Det gör att denna variabel har stor betydelse för att definiera vilken Sverigebild som förmedlas.

---

<sup>98</sup> Westerståhl & Johansson, *Bilden av Sverige: studier av nyheter och nyhetsideologier i TV, radio och dagspress*, 1985 s.220

<sup>99</sup> Ibid., s. 82

<sup>100</sup> Ibid., s. 81

<sup>101</sup> Hvitfelt, *Svenska folkets nyheter. Media monitor*, 1992, s. 13-14

### *Negativt*

Under denna kategori finner vi olika typer av konflikter, men även händelser som berör exempelvis kriminalitet och brott, naturkatastrofer, miljöförstöring, olyckor, strejker, arbetslöshet samt dåliga sociala förhållanden. Det finns visserligen undantag där händelsen kan falla inom kategorin brott, men där perspektivet vinklats till att handla om något positivt. Ett exempel är det nyhetsinslag som behandlar den man som rånade en man som fallit ned på spåret och därefter lämnat honom där. Men inslaget vinklas sedan till att behandla den man som räddade offret på spåret. Inslagets fokus är fortfarande det brott som begåtts, men perspektivet förflyttas till ett socialt perspektiv som därmed förlänar inslaget en positiv ton.

### *Positivt*

Exempel på positiva nyheter är ekonomiska framsteg, evenemang samt tekniska framsteg och uppfinningar. Ett exempel på detta är ny teknik som testas i Norrbottens län, där man med hjälp av planerade sprängningar nu kan förhindra att laviner skapar stora störningar i infrastrukturen. Sportsliga framgångar är även de positiva nyheter.

### *Neutralt*

Alla inslag som tolkats som neutrala har gemensamt att det finns skilda åsikter huruvida det är en bra eller en dålig nyhet. Ett partipolitiskt utspel kommer alltid vara neutralt då det alltid finns mening motståndare samtidigt som det finns flertalet som håller med. Ett exempel är ett nyhetsinslag om Centerpartiet och de sjunkande opinionssiffrorna. Det kan anses vara en negativ framställning som fokuserar på motgångarna, men det finns också en tanke om att vissa tycker att det är bra om centerpartiet förlorar röster.

Ett annat exempel rör Junselevargens återvandring till Norrland efter att hon förflyttats söderut. Hade det i inslaget funnits ett fokus kring hur mycket omplaceringen kostat samhället har inslaget kodats som negativt. Men i det aktuella inslaget redogjordes endast för att vargen åter vandrade norrut.

I framställningen av intervjufrågor har vi utgått från de frågeställningar som presenteras i denna studie, samt utifrån den teori som ligger till grund för densamma.<sup>102</sup> Sverige bilden innebär beaktandet av en geografisk och ämnesmässig spridning och genom intervjuer kan vi ta del av den uppfattning kring Sverige bilden som finns hos berörda aktörer inom SVT. Vi vill dels undersöka hur de ser på själva begreppet, men även hur Sverige bilden påverkar det journalistiska arbetet på redaktionen. De organisatoriska strukturerna kan inte undersökas genom att liksom den kvantitativa studien koda innehållet i sändningarna, men strukturerna måste undersökas för att få tillräcklig och uttömmande kunskap om Sverige bilden. Därför måste samtalsintervjuer genomföras kring vad begreppet innebär och vad som påverkar den. Vi är alltså inte intresserade av att undersöka frekvensen av olika uppfattningar utan söker snarare en djupare förståelse för Sverige bilden genom att de intervjuade får möjlighet till att förklara begrepp och ge mening till olika fenomen.<sup>103</sup>

En kvantitativ samtalsanalys genomförs även för att fastställa uppfattningar och attityder kring de resultat som den kvantitativa undersökningen visar. Vi avser att intervjua informanter<sup>104</sup> som är insatta i det fokusområde som Sverige bilden är, vilket skapar ett strategiskt urval från SVTs nyhetsredaktion. Att göra detta urval innebär att det finns en strategi i valet av intervju personer vilket är relevant då personer med olika ingång vad gäller uppdragskontraktet, får komma till tals.<sup>105</sup>

Efter genomförandet av intervju överförs det inspelade materialet till text, en så kallad transkribering. Detta innebär att materialet kan återberättas på ett korrekt sätt vilket stärker giltigheten i denna studie.<sup>106</sup> Alla transkriberade intervjuer analyseras och bearbetats för att på så sätt finna samband, dels mellan de olika intervjuade personerna, men också till resultatet från den kvantitativa analysen. Vid överföring till text från inspelning har texterna förvisso redigerats till skriftspråk, men innehållets karaktär eller den intervjuades signaler eller syn på saken har inte förvrängts eller färgats.<sup>107</sup> Utvalda citat kommer att användas för att illustrera resultatet.

---

<sup>102</sup> Esaiasson, *Metodpraktikan*, 2012 s 26

<sup>103</sup> Ibid., 2012 s. 252-253

<sup>104</sup> Ibid., s 227-228

<sup>105</sup> Ibid., s 188 -189

<sup>106</sup> Kvale Steinar, *Den kvalitativa forskningsintervjun*, Studentlitteratur, Lund, 1997, s. 155

<sup>107</sup> Esaiasson, *Metodpraktikan*, 2012 s. 269

### *Val av intervjupersoner och intervjuernas genomförande*

För att få en fördjupning kring resultatet från den kvantitativa analysen valde vi att utföra en informantundersökning.<sup>108</sup> Detta innebär att de personer som intervjuas får besvara frågorna som ställs utifrån sin professionella roll. Efter att intervjufrågor framställts genomfördes en pilotintervju, Personen fick då inta en roll som mycket kunnig i ämnet och som med en styrande förmåga svarade på frågorna. Detta ger inte bara upphov till att vi som intervjuare får möjlighet till att testa om frågorna ger en fördjupande effekt utan också för att uppfatta vilken typ av samspel och roll vi som intervjuare har.<sup>109</sup>

Totalt har sex personer deltagit under de totalt fyra intervjuerna, varav en intervju genomfördes via videokonferens där tre personer deltar och de övriga görs på plats i Stockholm och Göteborg med en person åt gången. De utvalda personerna har olika professioner och representerar olika ansvarsområden vid SVTs nyhetsredaktion vilket är av vikt för analysen då det ökar förståelsen för organisationen. Samtliga informanter innehar nyckelpositioner i arbetet med Sverigebilden i form av chefspositioner inom organisationen, redaktörer med ansvar för nyhetssändningarna eller projektledare för olika projekt som rör Sverigebilden. Genom att genomföra intervjuer med dessa informanter menar vi att vi får viktig kunskap om hur man inom organisationen ser på arbetet med Sverigebilden.

Fem av de intervjuade är stationerade i Stockholm och en i Göteborg. Denna fördelning är lämplig då Rapport och Aktuellt's nyhetssändningar utgår från TV-huset i Stockholm. Genom att intervju en informant från Göteborg ges ett annat perspektiv kring Sverigebilden och ytterligare förståelsen för uppfattningar och tolkningar av begreppet.

Intervjuerna pågick i 35-90 minuter beroende på hur många som deltog i intervjun och vilket område som var i fokus. Intervjumallen är halvstrukturerad<sup>110</sup> och är uppbyggd i form av två block varav det första blocket fokuserar på Sverigebilden och den andra på nyhetsvärderingen.

Samtalet inleddes med information om intervjuens upplägg, men anpassades sedan efter varje intervjuperson. Frågorna är öppna och följdfrågor har ställts vilket kan ha påverkat i vilken ordning frågorna har ställts vilket innebär att strukturen i vår mall och frågornas ordningsföljd blev dynamisk. Genom dynamik skapas en mer avslappnad miljö och gör att samtalet flyter på

---

<sup>108</sup> Esaiasson, *Metodpraktikan*, 2012, s.228

<sup>109</sup> Kvale, *Den kvalitativa forskningsintervjun*, 1997 s.137-138

<sup>110</sup> Ibid., s 121



mer naturlig.<sup>111</sup> Samtliga intervjuer spelades in för att vi som intervjuare skulle kunna koncentrera oss på samtalet och för att ha möjlighet till att lättare uppfatta dynamik, kroppsspråk och tonfall.<sup>112</sup> Vi anser utifrån ovanstående att resultatvaliditeten är hög då det i intervjuerna funnits en god förståelse för de frågor vi ställt och att vi fått fullgoda svar på de frågor vi ställt.<sup>113</sup>

---

## BEGREPPSFÖRKLARING

---

### *Mångfald och spridning.*

I Anna-Maria Jönssons studie, *Samma eller likadana nyheter*, beskriver hon mångfald som ett begrepp som står för en mängd objekt där objekten är olika till karaktär.<sup>114</sup> Hon understryker därför att det inte endast handlar om politiska sakfrågor, vilket begreppet ofta associeras med, utan ett brett urval av olika ämnen. I denna studie likställs den syn som Jönsson anger kring mångfald med synen på en ämnesmässig och geografisk spridning. Men istället för att använda just begreppet *mångfald* kommer denna studie att använda begreppet *spridning* då det är detta begrepp som SVTs uppdragskontrakt använder sig av i anknytning till Sverige bilden.

### *Valens eller ton*

Westerståhl & Johansson talar om en valens som en ibland avgörande faktor i valet av nyhet.<sup>115</sup> Detta innebär att en nyhet i viss kontext får en laddning som kan vara avgörande i nyhetsvärderingen. Valensen, eller som denna uppsats istället kommer kalla ton, är en laddning i nyhetsinslaget utifrån positivt, negativt och neutralt.

### *Sverigesvepet*

SVT har sedan 2012 i varje 19.30-inslag visat det så kallade Sverigesvepet, vilket är en mix av olika korta inslag hämtade från diverse delar av landet.

---

<sup>111</sup> Esaisson, *Metodpraktikan*, 2012 s.119-123

<sup>112</sup> Kvale, *Den kvalitativa forskningsintervjun*, 1997, s.152

<sup>113</sup> Ibid., s 213-214

<sup>114</sup> Jönsson, *Samma nyheter eller likadana?*, 2004 s. 35

<sup>115</sup> Westerståhl & Johansson, *Bilden av Sverige*, 1985 s. 65

## *Uppdragskontraktet*

Uppdragskontraktet är ett samlat dokument som innehåller verksamhetsmål för SVTs programverksamhet. Sverigebilderna är ett arbetsområde av fyra som preciseras i detta uppdragskontrakt. De andra tre är Tilltalet, Mångfalden samt Utrikesrapporteringen.

---

### METODDISKUSSION OCH DEFINITION AV URVAL

---

Kombinationen av en kvantitativ och kvalitativ undersökningsmetod är av betydelse för att ge en tydligare bild av hur innehållet i nyhetssändningarna faktiskt ser ut men också hur man internt uppfattar, kommunicerar och uppfyller målen i uppdragskontraktet på SVT. Vikten finns i den kvantitativa undersökningen och intervjuerna bidrar med ytterligare kunskap kring de resultat som presenteras. Att stora nyhetshändelser påverkar resultatet är ett oundvikligt fenomen, men det visar samtidigt på funktionerna kring nyhetsvärderingens påverkan på Sverigebilderna. Det begränsade urvalet av nyhetsinslag har sin förklaring i tidsaspekten för denna uppsats och vi menar inte att våra resultat är generella för hur det ser ut under en mycket längre period. Däremot menar vi att detta urval ändå är tillräckligt för att identifiera tendenser och mönster inom det nyhetsurval som påverkar Sverigebilderna och att under de perioder vi undersökt visar vi på den Sverigebild som faktiskt förmedlas.

Tidigare forskning har utöver ämnesmässig och geografisk spridning även sett till spridning vad gäller typ av aktör. I denna studie har vi valt att lyfta bort aktörer då studiens syfte är att undersöka Sverigebilderna som i uppdragskontraktet endast definieras utifrån ämnesmässig och geografisk spridning.

## DEL 4 -RESULTAT

### GEOGRAFISK SPRIDNING I NYHETSINSLAGEN

Denna studie har kvantitativt studerat innehållet i Rapport och Aktuellt nyhetssändningar och en av de variabler som studien velat se närmare på är den geografiska spridningen i nyhetssändningarna. Det är viktigt att poängtera att många nyhetsinslag inte preciseras utifrån geografi, framförallt rör det nyhetsinslag som har ett nationellt perspektiv. Om en specifik plats inte nämns i inslaget har ett sådant inslag kodats som *Ospecificerat Sverige*. I vår studie kring Sverigebilden är det av vikt att studera de nyheter där plats har preciserats för att kunna se vilken bild dessa nyheter skapar av den platsen. Nyhetsinslag som inte är geografiskt preciserade säger inte heller något om en specifik plats utan om hela Sverige i stort och är därför inte relevant för vår studie. De resultat vi presenterar kommer genomgående beröra nyhetsinslag där geografisk plats är preciserad. De procenttal som presenteras är beräknade utifrån just dessa nyhetsinslag och *Ospecificerat Sverige* finns ej med i beräkningarna. Vi vill även belysa att vi genomgående väljer att presentera de vanligast förekommande platserna eller ämnena och deras procenttal.

I Rapport finns alla Sveriges län representerade i nyhetsförmedlingen under den period på fyra veckor som undersökts, men så är ej fallet vad gäller Aktuellt. Under den undersökta perioden finns det i Aktuellt ingen nyhetsrapportering från Västmanlands län, Jämtlands län, Blekinge län, Gävleborgs län eller Gotlands län. Tabell 4.1 visar att av de inslag som rör inrikesnyheter och där geografiskt läge har preciserats, finns det en överrepresentation av nyhetsinslag från Stockholms län.

Tabell 4.1: Andel av totalt antal inslag rörande inrikesnyheter i respektive program i procent.

	Rapport 19.30	Aktuellt 21.00
Stockholms län	36	44
Västra Götalands län	10	10
Skåne län	11	8
Norrbottnens län	5	5
Örebro län	5	8
Totalt antal inslag i program	188	79

Det är viktigt att komma ihåg att nyhetsinslag ifrån Stockholm ofta rör ämnen som har en nationell påverkan. Stockholm är, som ofta påpekats, en politisk och ekonomisk huvudstad och politiska beslut som fattas i Stockholm berör hela Sverige. Nyhetsinslag från Stockholm har alltså ofta ett nationellt perspektiv. Det är alltså av vikt att även se på nyhetsinslagets geografiska perspektiv för att där få en tydligare bild av den geografiska spridningen. I tabell 4.2 presenteras hur stor del av de nyhetsinslag som utspelas i Stockholm som har ett nationellt perspektiv och hur stor del av dem som har ett lokalt perspektiv.

Tabell 4.2: Andel av nyheter som preciserats till Stockholms län i respektive program i procent.

	<i>Rapport 19.30</i>	<i>Aktuellt 21.00</i>
Nationellt perspektiv	37	54
Lokalt perspektiv	49	26
Totalt antal nyhetsinslag	68	35

I Rapport har majoriteten av nyhetsinslagen från Stockholm en lokal karaktär och skildrar därmed något som skett i Stockholm eller som berör Stockholm lokalt. 37 % av inslagen från Stockholm har en nationell karaktär. Aktuellt visar upp andra resultat. Där är majoriteten av Stockholmsinslagen av en nationell karaktär.

För Västra Götalands län som är det område varifrån det förmedlas näst mest inrikesinslag till rikssändningarna presenteras fördelningen i tabell 4.3.

Tabell 4.3: Andel av nyheter som preciserats till Västra Götalands län i respektive program procent.

	Rapport 19.30	Aktuellt 21.00
Nationellt perspektiv	17	0
Lokalt perspektiv	56	37
Totalt antal nyhetsinslag	18	8

Nyhetsinslag med ett lokalt perspektiv kan ses ha en lokal påverkan och påverkar alltså inte hela Sverige. Det finns ett intresse i att se varifrån det rapporteras lokala nyhetsinslag samt att se om fördelningen olika platser emellan är jämn. Resultaten presenteras i tabell 4.4.

Tabell 4.4: Andel lokala nyhetsinslag från specifik geografisk plats i respektive program i procent.

	Rapport 19.30	Aktuellt 21.00
Stockholms län	29	23
Västra Götalands län	9	8
Skåne län	12	13
Norrbottnens län	6	10
Örebro län	7	10
<b>Totalt antal lokala nyhetsinslag</b>	<b>114</b>	<b>38</b>

Även här ser vi en övervikt för Stockholm där 29 % av alla inrikesnyheter med lokal karaktär utspelar sig i Stockholm. Resultaten visar att det finns en överrepresentation av Stockholmsnyheter i rikssändningarna, även när man räknar bort de nyheter från Stockholm som berör hela landet.

I tabell 4.5 kan vi utläsa den geografiska spridningen i nyhetsinslag med ett nationellt perspektiv. Här bör poängteras att många nyhetsinslag med nationell påverkan inte preciseras till en specifik geografisk plats. När det väl sker är det dock oftast från Stockholm.

Tabell 4.5: Andel nationella nyhetsinslag från specifik geografisk plats i respektive program i procent.

	Rapport 19.30	Aktuellt 21.00
Stockholms län	73	79
Västra Götalands län	9	0
Skåne län	0	4
Norrbottnens län	0	0
Örebro län	3	4
<b>Totalt antal nationella nyhetsinslag</b>	<b>34</b>	<b>24</b>

Vad gäller olika områdens representation i Rapports 19.30-sändning är det av intresse att se hur mycket som förekommer i Sverigesvepet och hur mycket som utgör ett fristående inslag i Rapport. I tabell 4.6 ser vi fördelningen för fem olika områden och det finns tydliga skillnader områdena emellan.

Tabell 4.6: Andel nyhetsinslag i Sverigesvepet från specifik plats i procent.

	Stockholms län	Västra Götalands län	Skåne län	Norrbottnens län	Örebro län
Fristående inslag	84	44	30	30	40
Del av Sverigesvep	16	56	70	70	60
Totalt antal inslag	68	18	20	10	10

Resultaten för Stockholms län påverkas av att många av de nationella nyheterna utgör fristående inslag i Rapportens sändningar. Men det är inte Stockholms län som är av intresse här, utan snarare resultaten för övriga områden. Under den undersökta perioden är det flera områden ifrån vilka huvuddelen av rapporteringen utgörs av inslag som förmedlas genom Sverigesvepet. Det finns dessutom fem områden som under den undersökta perioden endast medverkar i Sverigesvepet. Dessa är Västmanlands län, Södermanlands län, Dalarnas län, Gotlands län och Gävleborgs län.

#### ÄMNESMÄSSIG SPRIDNING I NYHETSINSLAGEN

Vad gäller den ämnesmässiga spridningen i SVTs nyhetssändningar har programmen alltid varit förknippade med ämnesområden som politik och ekonomi och liknande. I tabell 4.7 ser vi att bevakningen av ämnen som politik visserligen kvarstår, men att olyckor och brott, sociala frågor och välfärd samt kultur och fritid är ämnen som bevakas i liknande utsträckning i Rapport.

Tabell 4.7: Fördelning av vanligast förekommande ämnen i respektive program i procent.

	Rapport 19.30	Aktuellt 21.00
Politik	16	23
Sociala frågor och välfärdsfrågor	12	13
Olyckor och brott	21	21
Kultur och fritid	15	12
Totalt antal inslag	381	246

Det finns ett antal aspekter som är viktiga att belysa här som påverkar dessa resultat. Under den undersökta perioden har det bland annat funnits nyhetsinslag om sportsliga framgångar vilket kategoriserats in under kultur och fritid. En annan aspekt rör ämneskategorin olyckor och brott. Vi tror att resultatet för den höga andelen nyhetsinslag i Rapport som rör olyckor och brott starkt påverkas av Sverigesvepet där varje enskild händelse i svepet kodats som ett eget inslag. Genom att se på den totala andelen nyhetsinslag som berör olyckor och brott och sedan se hur stor del som förmedlas genom Sverigesvepet kan vi i tabell 4.8 se att majoriteten av alla nyhetsinslag i Rapport som rör olyckor och brott förmedlas i just Sverigesvepet.

Tabell 4.8: Andel av inslag inom ämneskategorin olyckor och brott och dess placering i Rapport i procent.

	Olyckor och brott
Fristående inslag	26
Del av Sverigesvep	74
Totalt	81

Sverigesvepet finns dock endast i Rapport. Procentandelen för olyckor och brott som förmedlas i Aktuellt är även den hög.

#### DEN ÄMNESMÄSSIGA SPRIDNINGEN I RELATION TILL GEOGRAFI

Det finns ett intresse av att se på den ämnesmässiga spridningen i relation till den geografiska spridningen. Alltså vilka ämnen som tas upp från olika platser. I nedanstående tabeller har vi valt att presentera de två eller tre ämnen som förmedlas oftast från de olika platserna. Procenttalet visar hur stor del av den totala nyhetsförmedlingen från platsen som utgörs av det specifika ämnet. I 4.9 ser vi resultaten för Rapport. Vi har valt att inkludera de inslag som förmedlas i Sverigesvepet då dessa inslag utgör en stor del av den totala rapporteringen som sker från de olika områdena. Vi gör heller ingen skillnad på huruvida nyhetsinslaget har ett lokalt, regionalt eller ett nationellt perspektiv.

Tabell 4.9: Vanligast förekommande ämneskategorierna för specifik plats i Rapport. Andel nyhetsinslag inom respektive ämneskategori i procent.

	Stockholms län	Västra Götalands län	Skåne län	Norrbottnens län	Örebro län
Mest förekommande ämneskategorier	Kultur och fritid 22	Sociala frågor, välfärd 39	Olyckor och brott 35	Olyckor och brott 29	Olyckor och brott 70
	Olyckor och brott 21	Olyckor och brott 22	Sociala frågor, välfärd 20	Arbetsmarknadsfrågor 29	Kultur och fritid 20
	Sociala frågor, välfärd 12	Näringsliv 17			Sociala frågor, välfärd 10
Totalt antal inslag	68	18	20	10	10

I tabellen ovan kan vi se att en stor del av de nyheter som förmedlas från exempelvis Västra Götalands län berör sociala frågor och välfärdsfrågor. Från Skåne län rör en stor del av nyheterna olyckor och brott. I tabell 4.10 presenteras resultaten för Aktuellt.

Tabell 4.10: Vanligast förekommande ämneskategorierna för specifik plats i Aktuellt. Andel nyhetsinslag inom respektive ämneskategori i procent.

	Stockholms län	Västra Götalands län	Skåne län	Norrbottnens län	Örebro län
Vanligast förekommande ämneskategorier	Olyckor och brott 20	Sociala frågor, välfärd 50	Olyckor och brott 50	Arbetsmarknadsfrågor 50	Olyckor och brott 83
	Sociala frågor, välfärd 20	Olyckor och brott 12	Arbetsmarknadsfrågor 33	Olyckor och brott 25	Kultur och fritid 17
	Kultur och fritid 14	Näringsliv 12	Sociala frågor, välfärd 17	Vetenskap, teknik 25	
Totalt antal inslag	35	8	6	4	6



I ovanstående tabell kan vi se att vissa ämnen tycks vara mer vanligt förekommande från specifika platser än andra. Det finns dock vissa händelser som påverkar dessa resultat. Vi tänker framförallt på det självmord som begicks i Kumla och de händelser som hände kort efteråt innan man kopplade den anhållne till Västra Götaland. Det gör att många inslag kring det brott som begåtts höjer andelen nyheter som berör brott i Örebro. Utan denna händelse hade Örebro län förmodligen inte lyfts fram i våra resultat alls. Det är även viktigt att här belysa det lilla urval av nyhetsinslag vi kan göra mätningar på. Det innebär att vi inte kan dra några egentliga slutsatser av vilken bild som förmedlas av Sverige i Aktuellt. Det enda vi kan konstatera är att det i Aktuellt, under den period vi undersökt, förmedlas få nyheter från andra områden än Stockholm.

Det går att vända på relationen mellan ämne och kategori och se på den geografiska spridningen inom ett ämne. Vi har valt ut de fem mest förekommande kategorierna i nyhetssändningarna och resultaten presenteras i tabell 4.11. Återigen har vi valt att inte exkludera Sverigesvepet. Genom att undersöka denna relation kan vi tydligare se om ett specifikt ämne är mer vanligt förekommande från en särskild plats.

Tabell 4.11: Vanligast förekommande geografisk plats i relation till vilket ämne som berörs i Rapport i procent.

	Politik	Sociala frågor, välfärd	Näringsliv	Olyckor och brott	Kultur och fritid
Varifrån det oftast rapporteras, Rapport	Stockholms län 71	Stockholms län 35	Stockholms län 45	Stockholms län 25	Stockholms län 45
	Värmlands län 14	Västra Götalands län 20	Västra Götalands län 27	Skåne län 13	Västra Götalands län 27
	Västra Götalands län 7	Skåne län 12	Skåne län 18	Örebro län 13	Skåne län 18
Totalt antal inslag	14	34	11	56	11

I tabell 4.12 finner vi resultaten för Aktuellt.

Tabell 4.12: Oftast förekommande geografisk plats i relation till vilket ämne som berörs i Aktuellt i procent.

	Politik	Sociala frågor, välfärd	Näringsliv	Olyckor och brott	Kultur och fritid
Varifrån det oftast rapporteras, Aktuellt	Stockholms län 63	Stockholms län 37	Stockholms län 67	Stockholms län 30	Stockholms län 72
	Skåne län 18	Norrbottnens län 25	Västra Götalands län 33	Örebro län 21	Örebro län 14
	Västra Götalands län 9	Skåne län 25		Skåne län 13	Värmlands län 14
Totalt antal nyhetsinslag	11	8	3	23	7

Att det från Stockholms län förmedlats nyheter som berört alla ovanstående ämneskategorier visar att det finns en ämnesmångfald från Stockholms län. Dessutom är detta område dominerande inom alla ämnesområden. Att det är vanligast inom politik är föga förvånande, men vi noterar med intresse den höga andel kulturnyheter som förmedlas från Stockholm.

Det finns ett antal områden varifrån det under vår undersökta period endast har rapporterats om olyckor och brott. I Rapport är dessa Kronobergs län, Jämtlands län och Dalarnas län. I Aktuellt är det Västernorrlands län, Kronobergs län, Kalmar län, Dalarnas län.

Sverigesvepet är ett unikt format som betyder mycket för den geografiska spridningen och det är av intresse att även se till den ämnesmässiga spridningen i inslagen. Om vi väljer att se till de fem vanligast förekommande ämnena kan vi i tabell 4.13 se att en stor del av nyheterna rör olyckor och brott.

Tabell 4.13: Ämnesfördelning i Sverigesvepet i procent.

Ämnets procentandel i Sverigesvepet	
Arbetsmarknad	8
Sociala frågor, välfärdsfrågor	15
Energi och miljö	9
Olyckor och brott	40
Kultur och fritid	12
Totalt antal inslag	84

#### NYHETSINSLAGETS TON

Olyckor och brott, som är det största ämnesområdet i Sverigesvepet, har av flertalet forskare kopplats till negativa nyheter. Vi kan i tabell 4.14 se närmare på fördelningen av nyhetsinslag i de två olika nyhetssändningarna utifrån vilken ton de har.

Tabell 4.14: Fördelning av nyhetsinslag i respektive program utifrån ton i procent.

	Rapport 19.30	Aktuellt 21.00
Positivt	13	11
Neutralt	30	35
Negativt	57	54
Totalt antal inslag	381	246

Det finns en övervägande negativ ton i båda nyhetsprogrammen.

#### *Nyhetsinslagets ton i relation till geografin*

Vi anser att det är viktigt att se om dessa nyheter med en specifik ton är fördelade mellan olika områden. Resultaten i tabell 4.15 visar att de negativa nyhetsinslagen dominerar stort på andra platser än Stockholm vilket vi finner i både Rapport och Aktuellt, även om resultaten är mer extrema i Rapport.

Tabell 4.15: Andel nyhetsinslag från specifik plats fördelat utifrån ton i Rapport i procent.

	Stockholms län	Västra Götalands län	Skåne län	Norrbottnens län	Örebro län
Positivt	17	6	0	30	10
Neutralt	37	22	20	10	0
Negativt	46	72	80	60	90
Totalt	68	18	20	10	10

För Aktuellt presenteras resultaten i tabell 4.16.

Tabell 4.16: Andel nyhetsinslag från specifik plats fördelat utifrån ton i Aktuellt i procent.

	Stockholms län	Västra Götalands län	Skåne län	Norrbottnens län	Örebro län
Positivt	11	12	17	25	0
Neutralt	49	25	16	0	0
Negativt	40	63	67	75	100
Totalt antal	35	8	6	4	6

Återigen påverkas resultatet för Örebro av det uppmärksammade brottsfall som skedde där. Det finns ytterligare ett antal platser varifrån det endast förmedlas nyheter som kategoriseras som negativa. I Rapport är dessa Östergötlands län, Västmanlands län, Södermanlands län, Kronobergs län, Jämtlands län, Dalarnas län, Gävleborgs län och Hallands län. I Aktuellt är detta Örebro län, Östergötlands län, Västernorrlands län, Södermanlands län, Kronobergs län, Kalmar län, Dalarnas län, Västerbottens län och Hallands län.

#### *Duplicering av inslag*

Under datainsamlingens gång noterade vi att en stor del av nyhetsinslagen i Rapport även sänds i Aktuellt. Anna-Maria Jönsson kopplar denna företeelse till frågeställningarna kring mångfald inom geografi och ämne. Vad gäller nyhetsinslagen i Aktuellt visar resultaten i tabell 4.17 att två tredjedelar av alla nyhetsinslag i Aktuellt har visats tidigare under kvällen i Rapport.

Tabell 4.17: Andel av nyhetsinslag i Aktuellt som tidigare visats i Rapport i procent.

	Aktuellt 21.00
Inslag unikt för Aktuellt	33
Inslag som visats i Rapport 19.30	67
Totalt	246

## DEL 5 - ANALYS

---

*I följande avsnitt kommer en analys föras kring de inledande frågeställningarna. Till grund för denna analys ligger de resultat som tidigare presenterats samt de svar vi erhållit genom de samtalsintervjuer som genomförts. De kommer genomgående kopplas till teori kring ämnet.*

### DEN GEOGRAFISKA SPRIDNINGEN I RAPPORT OCH AKTUELLT

---

Rapport och Aktuellt är SVTs två rikstäckande nyhetsprogram som ska förmedla nyheter till hela Sverige. De har även i uppdrag att bevaka händelser som sker runt om i Sverige, men enligt de informanter vi intervjuat finns det områden varifrån det sällan förmedlas nyheter och det är alltså något man är väl medveten om vid SVT.

#### *Nationellt vs. lokalt*

Våra resultat visar att i Rapport och Aktuells nyhetssändningar utspelar sig en stor del av nyhetshändelserna i Stockholm. Enligt de intervjuer som genomförts förklaras detta av att de nyheter som är ifrån Stockholm har ett nationellt perspektiv och att det rör sig om händelser som inte bara berör Stockholm utan hela landet. Dessa ämnen handlar ofta om politik, ekonomi, arbetsmarknad och så vidare.

*“...för det är mer sakligt, att det är någon politiker som gjort något, att det är politikerutspel eller något i riksdagen eller vad det nu är för något.”<sup>116</sup>*

Man talar om Stockholm som den politiska och ekonomiska huvudstaden och att det därför inte är särdeles märkligt att Stockholm är så pass högt representerat som det är. När vi skiljer ut de nyhetsinslag som har ett nationellt perspektiv kvarstår dock Stockholms dominans. I Rapport utgörs majoriteten av nyhetsinslagen från Stockholm av lokala nyhetsinslag. Det är alltså inte endast nationella nyhetsinslag från Stockholm och i tabell 4.5 kan vi även se att det är fler lokala Stockholmsnyheter i Rapport och Aktuellt än vad det är lokala nyheter från andra områden i Sverige. Detta ger stöd till tanken om en Stockholmscentrering i nyhetsrapporteringen.

---

<sup>116</sup> Informant 3, Medarbetare SVT. Intervju.

Rapport har totalt en större andel lokala nyhetsinslag jämfört med Aktuellt vilket kan förklaras av att Rapport har i uppgift att rapportera händelser från hela landet, att ge en heltäckande bild av Sverige, medan Aktuellt inte har det. Att fler lokala nyhetsinslag därför förmedlas i Rapport är inte särskilt oväntat. När informanterna själva pratar om andelen inslag så anger de att Rapport består av totalt tio inslag exkluderat Sverigesvepet. Av dessa bör inte fler än fyra vara utrikesnyheter vilket innebär att sex inslag berör inrikesnyheter. Det är även på detta sätt de resonerar kring nyhetsurvalet. Man tänker utifrån inrikes- och utrikesnyheter och inte utifrån vilka delar av Sverige som får plats i nyhetsurvalet. Det här kan ses vara direkt problematiskt med tanke på att den geografiska spridningen lyfts fram som en viktig del inom ett viktigt arbetsområde.

#### *Kvantitativt mått*

I de genomförda intervjuerna har det nämnts att det kvantitativa målet för antalet regionala nyhetsinslag i Rapport har höjts från 1 inslag om dagen till 1,5 inslag och att ytterligare en höjning till 2 inslag per dag kan komma att bli aktuell. Det sägs samtidigt att man idag inte alltid når upp till målet på 1,5 regionala nyhetsinslag om dagen och att det ofta är "Sverigesvepet" som räddar detta mål.

*"...då blir det inte så som det är idag i det här svepet som man har för att rädda Sverige bilden emellanåt. Det finns en jätterisk i att man där har den typen av nyheter som man inte rapporterar om ifrån Stockholm, alltså blåljusnyheter. Det är inte en riktigt korrekt bild av hur nyhetsrapporteringen ser ut ute i landet, för de regionala nyhetsstationerna har inte särskilt mycket blåljus, det är i alla fall min bild, utan det är att det passar i nån sorts dramaturgi"<sup>117</sup>*

Att dramaturgi nämns visar på att det råder en medielogik som styr nyhetsurvalet och påverkar vilken bild som förmedlas av Sverige i rikssändningarna. Blåljusnyheter skapar en överrepresentation av nyheter om brott, bränder och förkunnande av domar eftersom det är ämnen som kräver väldigt lite förförståelse vilket passar för de korta inslag som karakteriserar Sverigesvepet. Det innebär även att det ofta rör sig om eländesrapportering och därmed negativa nyheter. Resultaten visar att under vår undersökta period fanns det ett flertal län som

---

<sup>117</sup> Informant 3, Medarbetare SVT, Intervju

endast framträdde i Sverigesvepet vilket innebär att det ifrån ett flertal län endast rapporteras om elände och negativa händelser.

### *Dominerande nyhetshändelser*

Under den undersökta perioden inträffade ett flertal stora händelser som kom att få ett stort utrymme i rikssändningarna. Dessa var bland annat hästköttskandalen, de ekonomiska svårigheterna på Cypern samt valet av en ny påve. Dessa händelser lever upp till ett flertal nyhetsvärderingsprinciper som lägger fokus på att nyheten ska beröra många, vara oväntat och ske nära och att den även ska vara aktuell. Flertalet forskare har konstaterat att negativa nyheter skapar intresse och ett avslöjande om köttfusk har därmed goda förutsättningar för att få ett stort genomslag. Resultattabellerna visar att 16 unika inslag har visats angående köttskandalen. Detta kan sättas i relation till att det är ett större antal nyhetsinslag än vad Norrbottens län lyckas förmedla totalt under den undersökta perioden, oavsett ämneskategori. Det kan anses vara ett exempel på mediernas förmåga att sätta dagordningen. Ett stort antal inslag som gör att nyhetshändelsen dominerar under en vecka, gör att allmänheten mycket troligt kommer att diskutera just hästköttskandalen. Men samtidigt är det nära kopplat till uppfattningen om vad publiken faktiskt är intresserad av. Kanske svarar antalet inslag kring hästköttskandalen upp till det behov av information som publiken har om samma ämne.

Möjligheten för nyheter att erhålla ett så pass högt nyhetsvärde att de kan dominera en nyhetsvecka visar att geografi inte är en styrande faktor i nyhetsvärderingen och urvalet. Kanske är inte ämnet styrande heller. Informanterna menar att man snarare ser till nyhetssändningen och dess helhet. Man menar att en form av laddning i programmet och att själva inslaget är den viktigaste faktorn för nyhetsvärdet, snarare än vilket ämne det berör eller varifrån den kommer. Det handlar åter om en dramaturgi och ett skapande av en bra nyhetssändning som kan tänkas stå i konflikt med tankarna om Sverige-bilden.

Begreppet laddning kan även antas vara ett subjektivt begrepp och kan tänkas skapa problem i relation till så konkreta begrepp som geografisk och ämnesmässig spridning som är grunden för Sverige-bilden. Hur lyckas man förena konkreta mål med en journalistisk känsla som är svår att förklara? Detta har dock alltid varit fallet för journalistiken. Nyhetsvärderingens principer har varit svåra att undersöka eftersom processen är svår att beskriva. Kanske är det en bakomliggande orsak till varför en Stockholmscentrering fortfarande kvarstår i nyhetsrapporteringen. Det kan vara svårt att förändra något som inte riktigt går att definiera.



### *Den geografiska representationen och duplicering*

Alla Sveriges län fanns under den undersökta perioden representerade i Rapport. Så är inte fallet med Aktuellt. Under den tidsperiod vi kodade förmedlades ej några nyheter från varken Blekinge län, Jämtlands län eller Västmanlands län. Det går att ifrågasätta vilken bild av samhället eller verkligheten detta förmedlar, men enligt de informanter vi intervjuat har inte Aktuellt ett lika strikt krav på sig att förmedla en Sverigebild. Enligt uppdragskontraktet menar man dock att Sverige bilden är ett fokusområde som ska appliceras på hela verksamheten, men det mäts endast för Rapport. På frågan om arbetet kring Sverige bilden i Aktuellt svarade en informant att Aktuellt förmedlar samma Sverige bild som Rapport då den inledande nyhetssammanfattande delen i sändningen egentligen visar samma nyheter som sänts tidigare under kvällen i Rapport. Två tredjedelar av Aktuells nyhetsinslag är sådant som visats i Rapport tidigare under kvällen. Bakomliggande orsaker till detta är dels möjlighet till sparande av resurser, men även att den målgrupp som Aktuellt vänder sig till inte hunnit se Rapport tidigare under kvällen. Begreppet *dubbelsiffra* syftar till den andel tittare som ser både Rapport och Aktuellt.

*“Vi vet att dubbelsiffran är extremt liten och vi vet ju också att vi inte kommer få mer pengar utan vi får ju hela tiden mindre och mindre pengar. Att återanvända den första delen av nyheterna i Aktuellt från Rapport är ett effektivt sätt att använda våra resurser.”<sup>118</sup>*

Det kan tänkas att det därmed inte behövs ett kvantitativt mått för Sverige bilden i Aktuellt, då de genom att förmedla samma nyheter, förmedlar samma bild. Det finns dock potentiella skillnader mellan Rapport och Aktuellt vad gäller skapandet av en bild av Sverige. Sverigesvepet som ofta står för den geografiska spridningen i Rapport finns inte med i Aktuellt. Det kan därför tänkas att bilden som förmedlas i Aktuellt inte alls är lika fokuserad på eländesrapporteringen runt om i landet. Det visar även våra resultat i tabell 4.2.8. Men samtidigt finns det brister i den geografiska spridningen i övriga inslag i Rapport vilket innebär att om inte Rapport lyckas förmedla en rättvisande Sverige bild gör egentligen inte Aktuellt det heller.

---

<sup>118</sup> Informant 1, Medarbete SVT, Intervju, 2013-04-26

Anna-Maria Jönsson menar att när nyhetsprogram förmedlar samma nyheter minskar både den ämnesmässiga och geografiska spridningen. Hon menar att detta har en betydande inverkan på den bild av Sverige som förmedlas. I *Media Monitor* belyser Hvitfelt samma fenomen och ifrågasätter dess betydelse för utbudet. I *Aktuellt* hade det varit möjligt att förmedla andra nyheter för att på så vis öka det totala antalet unika nyhetsinslag och därmed ökat spridningen. Andra nyheter hade kunnat förmedlas och på så vis förmedla en mer varierad bild av Sverige. Det är dock viktigt att påpeka att SVT målgruppsanpassar sin program och att det är huvudanledningen bakom återanvändandet av nyhetsinslag. Men det innebär i sådana fall att den ämnesmässiga och geografiska spridningen blir underordnad.

#### *Ospecificerad plats i nyheterna*

Det är viktigt att påminna om att de resultat vi fått fram är uppdelade utifrån geografiskt plats och många av nyheterna har inte specificerats till en specifik geografisk plats. Detta gäller framförallt nyheter med nationellt perspektiv. Anna-Maria Jönsson poängterar i sin avhandling att nyheter med nationellt perspektiv i teorin skulle kunna förmedlas från vilken del av landet som helst. Det här skulle mycket väl kunna vara ett sätt att förbättra den geografiska spridningen i nyhetsprogrammen, men då måste nyhetsinslagen med nationellt perspektiv knytas till en specifik plats. Idag tycks så ej vara fallet.

### DEN ÄMNESMÄSSIGA SPRIDNINGEN

---

Vad gäller den ämnesmässiga spridningen i SVTs nyhetssändningar har programmen alltid varit förknippade med hårda nyheter som politik och ekonomi. Våra resultat visar att bevakningen av ämnen som politik och ekonomi visserligen kvarstår, men att olyckor och brott, sociala frågor och välfärd samt kultur och fritid är ämnen som bevakas i liknande utsträckning i Rapport. I *Aktuellt* är skillnader något tydligare, men den ökning av brottsrapportering som Westerståhl & Johansson kunde identifiera redan under 80-talet kvarstår fortfarande i de två nyhetsprogrammen. Enligt informanterna pågår det fortgående diskussioner kring vilka ämnen man ska prioritera.

*“Mindre politik och mer konsument om man ska hårdra.”<sup>119</sup>*

---

<sup>119</sup> Informant 1, Medarbetare SVT, Intervju, 2013-04-26

Att Oscarsgalan pågick under den undersökta perioden bidrar mycket troligt till att kultur och fritid blir ett ämne som förekommer i tämligen hög grad i nyhetsprogrammen. Detsamma gäller de sportsliga framgångarna inom skidsporten. En annan aspekt rör ämneskategorin olyckor och brott som i Rapport starkt påverkas av Sverigesvepet. Varje enskild nyhetshändelse i "svepet" har kodats som ett eget inslag. Detta då den geografiska aspekten särskiljer de olika händelserna.

### *Sverigesvepet*

Våra resultat visar vad många av informanterna sedermera bekräftar i intervjuerna, nämligen att Sverigesvepet nästan alltid behandlar blåljus-nyheter i form av olyckor och brott. När vi ser till vilka ämnen som är mest förekommande visar våra resultat att olyckor och brott utgör 40 % av innehållet och att sociala frågor och välfärdsfrågor kommer på en andra plats med 15 % av innehållet. Det här är tydliga skillnader. Detta kan kopplas till den pluralistiska bild som Anna-Maria Jönsson diskuterar kring som är en grund för att publiken ska kunna engagera sig i och samtidigt kunna ta ställning till omvärlden. Hon menar att om den ämnesmässiga spridningen är bristfällig får det direkta konsekvenser för bland annat den offentliga debatten.

*"Det är klart att det blir mycket händelsenyheter, mycket blåljus och sådär. Det är en del utav journalistiken det också."*<sup>120</sup>

Frågan är då hur man väljer att se på Sverigesvepet och dess inverkan på bilden av Sverige. Med tanke på den korta tid som inslaget erhåller i programmet kan man se det som att brott och olyckor inte får särskilt stort utrymme i programmet. Men samtidigt finns det en geografisk kvantitet i Sverigesvepet som man inte borde bortse ifrån. När det förmedlas olyckor och brott från flera olika platser skapar det troligtvis en bild av elände på flera olika platser, oavsett hur långa inslagen är.

Tanken om att Rapport och Aktuellt i huvudsak förmedlar hårda nyheter kan tänkas kvarstå om man väljer att se Sverigesvepet som en mindre viktig del i programmet. Men Sverigesvepet finns endast i Rapport. Andelen olyckor och brott som förmedlas i Aktuellt är även den hög. Det kan naturligtvis bero på större händelser som exempelvis händelsen med den unga kvinna som begick självmord i Kumla. I det fallet hade Aktuellt ett mer fördjupande

---

<sup>120</sup> Informant 4, Medarbetare SVT, Intervju 2013-04-29

inslag som kommenterade ett flertal aspekter. Man lyfte ett eget inslag om *Grooming* och belyste problematiken med det fenomenet. Aktuellts rapportering kring en brotts handling blir mer fördjupande och är kanske egentligen inte vad man skulle kalla eländesrapportering.

## ÄMNEN OCH GEOGRAFI I RELATION

---

När vi väljer att se på den ämnesmässiga spridningen i relation till geografin vill vi få svar på vilka ämnen som tas upp från olika platser. Det behandlar frågan om den ämnesmässiga mångfalden från olika områden i landet som Anna-Maria Jönsson lyfter fram och genom att titta på hur den ämnesmässiga spridningen förhåller sig till den geografiska kan vi säga något om Sverigebilden. Informanterna menar att det dock inte är så enkelt att endast se till dessa två. Istället nämner man att trender och utvecklingsmönster runt om i landet är vad som blir intressant nyheter. Geografi och ämnesområde blir underordnade själva händelsen. Det är även utvecklingsmönstren som fungerar som bakomliggande orsaker när man ser till att vissa ämnen rapporteras oftare från ett område än ett annat. När gruvor återöppnas i Norrland och erbjuder nya arbetsmöjligheter menar en informant att det vore märkligt att göra massa andra reportage än just om gruvorna. Det är dessa intresseväckande händelser som styr och den ämnesmässiga och geografiska spridningen kommer i andra hand. Samtidigt finns det en medvetenhet om att vissa områden inte förekommer i rapporteringen och man väljer då aktivt att se närmare på området för att identifiera trender och utvecklingsmönster.

En annan anledning till varför den ämnesmässiga spridningen ser ut som den gör i våra resultat kan vara en fråga om vilka intressen som finns hos journalisterna. Även informanterna bekräftar att journalisternas personliga intressen styr vilka ämnen som rapporteras, men det är inte möjligt för oss att avgöra om de skulle styra i så hög grad att det skulle förklara de skillnader i ämnesmässig fördelning vi funnit i våra resultat. Det är dock mycket möjligt att det kan inverka på nyhetsrapportering i samverkan med tidigare nämnda utvecklingsmönstren och trender.

### *Bristande spridning*

Från vår undersökning kan utläsas relativt stora olikheter mellan olika geografiska områden när det kommer till fördelningen av ämnen. Resultaten visar att det finns en ojämn fördelning vad gäller ämnesmässig spridning i övriga delar av landet förutom i Stockholms län. De visar dessutom att vissa ämnen är överrepresenterade i rapporteringen från ett specifikt område. I

Rapport utgörs en majoritet av nyheterna från Västra Götalands län av inslag som berör ämnet sociala frågor och välfärdsfrågor och i Skåne län utgör majoriteten av inslagen olyckor och brott. Vi menar att man här kan se en tendens till en stereotypifiering och det mest kända exemplet är Malmö som länge varit förknippat med brott vilket även våra resultat visar. Det är visserligen sannolikt att det *måste* finnas en viss rapportering av de olika områdenas *stereotypa* ämnen, men när den ämnesmässiga spridningen uteblir bidrar det snarare till en förvrängd bild av området.

*“Vad gäller Malmö har vi haft väldigt mycket diskussioner om det här, eftersom, vi gjorde egna, vi satte en del av vår krimgrupp, det här var för nått år sen, för då var det en debatt om alla skjutningar i Malmö där vi för det första ville ta reda på om det är så att det är så många skjutningar i Malmö och vi tog fram statistik som visade att det nog inte hade varit en ökning, medan det i folks medvetande så var det som att där skjuts det hela tiden”.*<sup>121</sup>

#### *Den negativa kontexten*

Det kan även bli en form av ond cirkel när det i ett område finns en bild av hur verkligheten ser ut och som därmed skapar en kontext. I Malmö utgör den uppfattade brottsproblematiken en kontext i vilken nyheter, som exempelvis en nedläggning av en skola på grund av att eleverna har för dåliga betyg, värderats högre än om den utspelat sig någon annanstans i Sverige. Men när nu nedläggningen sker i Rosengård i Malmö finns det ett annat sammanhang som gör händelsen mer intressant och därmed lyfts fram. Det finns en tendens att koppla samman nedläggningen med den negativa kontext som finns om området och att nyheten om nedläggningen därmed erhåller ett intresse ur kontexten från området. Det skulle kunna kopplas till tanken om publikens förståelse som Östgaard nämner. När förståelsen härstammar från den negativa bilden av ett område är det inte svårt för publiken att sätta sig in i andra negativa nyheter. Dessutom finns det grundläggande intresset i negativa nyheter som Westerståhl & Johansson belyste redan på 80-talet. Det kan innebära att det från områden med en negativ bild därför förmedlas mer negativa nyheter. Det finns ett flertal områden ifrån vilka det i Rapport och Aktuellt endast förmedlas nyheter som rör olyckor och brott, vilket går att ifrågasätta huruvida det är en korrekt bild av samhället. Följande citat belyser hur en viss typ av händelser kan skapa en bild av en plats.

---

<sup>121</sup> Informant 5, Medarbetare SVT, Intervju, 2013-04-29

*“... Stockholms kommuner är de minst bevakade kommunerna i Sverige. Det finns ingen medienärvaro i Nacka eller Huddinge på samma sätt som det finns i Göteborg och Malmö. Göteborg och Malmö har ganska starka lokala medier, kommunerna kommer inte undan med vad som helst här. Då kan det passera, det här med nationalarenan i Solna, där det handlar om mutor på en helt annan nivå, alltså bevisade verkligen. Ändå har det inte förändrat, det är fortfarande så att Göteborg är en mutstad, men Stockholm, där är det någonting annat...”<sup>122</sup>*

Kanske kan den ämnesmässiga spridning i nyheter från Göteborg, eller bristen därav, vara en av de bakomliggande orsakerna till bilden som skapats av staden. Detsamma gäller för Skåne och Norrland. När det endast visas en viss typ av nyheter etsas den bilden fast vilket återigen kan kopplas till Anna-Maria Jönssons tankar om att det krävs olikartade nyheter för att det ska vara möjligt att bilda sig en egen åsikt. För Stockholms län som i vår undersökning har en bred ämnesspridning blir inte staden associerad med en viss typ av händelser. Det förklarar även varför bilden av staden blir neutral i jämförelse med andra områden. Även om eländesrapporteringen finns här balanseras det ut av andra typer av ämnen i nyheterna. Faktum är att Stockholm är den vanligast förekommande platsen vad gäller varifrån olika ämnen rapporteras, men det är ändå andra områden som blir associerade med ett visst ämne. När nästan hälften av rapporteringen från Skåne län berör olyckor och brott så skapar det en bild av det kriminella Malmö, även när det från Stockholm rapporteras om fler olyckor och brott.

#### *Ton i relation till geografi*

Nyhetsinslagens ton påverkar den bild av samhället som förmedlas av medierna och därmed även den Sverigebild som förmedlas. Genom att ställa nyhetsinslagens ton i relation till geografin kan vi tydligare se vilken bild som förmedlas av olika delar av landet och det finns tydliga skillnader. Resultaten är samstämmiga för både Rapport och Aktuellt. Utanför Stockholm dominerar de negativa nyhetsinslagen och förmedlar därmed en negativ bild av den delen av landet. Det bekräftar även de resultat som både Westerståhl & Johansson och Jönsson får fram i sina undersökningar. Den bild som förmedlas ifrån Stockholm blir mer neutral eftersom det ofta rör politik och liknande ämnen som inte alltid är negativa utan kanske snarare neutrala. Jönsson lyfter fram att nyheter värderas olika beroende på varifrån de

---

<sup>122</sup> Informant 3, Medarbetare SVT, Intervju 2013-05-03

kommer. Hon menar att Stockholmsnyheter värderas utifrån hur viktiga de anses vara, medan nyheter från andra områden i Sverige snarare värderas utifrån intresseväckande de är. Och inom teorin om nyhetsvärdering är intresse sammanlänkat med negativitet.

Det faktum att många av nyhetsinslagen från Stockholm även har ett nationellt perspektiv gör att den bild som förmedlas av Stockholm skiljer sig från den som förmedlas från andra områden. På andra områden sker händelser med lokal påverkan. Det berör kanske bara *dem* eller *andra*. Från Stockholm förmedlas nationella nyheter som påverkar *mig* eller *oss*. Vi menar att bilden av Stockholm som det politiska och ekonomiska maktcentrat påverkar bilden av både Sverige och Stockholm och att de två kan tendera att flyta ihop. Det finns en tillväjning vid att allt viktigt som sker i Sverige, det sker i Stockholm och från andra platser kommer bara elände.

Vi menar att man skulle kunna koppla denna företeelse till tankarna om nyhetsimperialism. Det kan anses vara en extrem liknelse, men faktum är att eländesrapporteringen är dominerande vad gäller nyhetsförmedling från andra delar av landet, precis som eländesrapportering historiskt har dominerat från u-länder och det påverkar den bild vi har om andra platser bortom vår egen. Vi menar inte att nyhetsförmedlingen på något sätt likställer exempelvis Malmö med Mellanöstern, utan snarare att det finns likheter i den rapporteringen som görs och dess påverkan på vilken bild som skapas. Under den undersökta perioden förmedlas ett litet antal nyhetsinslag från området om man jämför med exempelvis Stockholm och dessutom är majoriteten av dessa inslag negativa. Det har, som tidigare nämnts, funnits diskussioner kring just den bild som skapas av exempelvis Malmö och vi menar att den nyhetsrapportering som under den undersökta perioden skedde från Skåne län inte kan ha förbättrat den bilden.

### *Tonen i programmen*

Skillnaderna i ton för de olika delarna av landet är mer extrem i Rapport än i Aktuellt, vilket kan bero på ett flertal olika saker. Dels kan det bero på det faktum att Rapports Sverigesvep tillåter nyhetsinslag av blåljuskaraktär som därmed hjälper till att höja den negativa andelen nyheter från olika delar av landet i Rapport. Rapports format är dessutom av en rapporterende karaktär vilket inte alltid tillåter fördjupningar och förklaringar och kanske tillåter det medieformatet tillspetsade, sensationella nyhetsinslag så som olyckor och brott och liknande ämnen. När denna typ av nyheter är vanligast förekommande kommer den bild som skapas att

bli negativ. I Aktuellt finns däremot tid för fördjupning och kommentarer och ett ämne som förklaras utifrån flertalet aspekter tenderar att skapa neutralitet. Det förklaras även av de siffror i tabell 4.2.7 där Aktuellt har något mer neutralt innehåll än Rapport. Dessutom finns inte Sverigesvepet med i Aktuellt. Men våra resultat visar ändå att tonen i nyhetsinslagen är övervägande negativ i båda programmen och att Aktuellt, trots avsaknad av Sverigesvep, har nästan samma andel negativt material som Rapport. Det kan återkopplas till Westerståhl & Johanssons tankar om att man fokuserar på det negativa, oavsett vilket ämnesområde som behandlas.

### SVERIGEBILDEN

---

Teorier om medielogik beskriver olika organisatoriska faktorer som påverkar nyhetsförmedlingen och därmed även den bild av Sverige som förmedlas. Som nämnts tidigare är Sverige bilden ett fokusområde som fastställts av programledningen, vilket gör det till en form av organisatoriskt mål att uppnå och därmed till ett område som i högsta grad borde påverka nyhetsvärderingen och nyhetsurvalet vid SVTs nyhetsredaktion. Idag finns det ett stort samarbete mellan riks- och regionalredaktioner. Ett sådant samarbete rör Sverige bilden och involverar de regionala redaktionerna i ett nätverk där man gemensamt arbetar med potentiella nyhetshändelser och planerad journalistik. De informanter vi intervjuade gav en samstämmig bild av vad Sverige bilden innebar och hur man arbetade med det. Flera informanter beskriver att samarbetet mellan redaktionerna har förbättrats på senare tid. Det har tidigare funnits ett synsätt om att de lokala redaktionerna kanske inte alltid var lika bra som riksredaktionerna, men att det idag från redaktionen i Stockholm finns en tillit till att regionalredaktionerna klarar av att bevaka olika händelser i sitt eget närområde.

*”Och då har vi fått till att vi ska klara av den här krocken i Malmö, även om de Stockholmsreportrar som kanske har störst erfarenhet på vissa saker befinner sig här uppe så måste vi kunna förlita oss på att Sydnytt gör det bättre än vi gör det. De har lokalkunskap, de känner folk, de vet vem man ska ringa och då måste det vinna och då måste vi lita på dem och tidigare gjorde vi inte det.”<sup>123</sup>*

Detta förändrade synsätt har att göra med omorganisering av nyhetsverksamheten samt tidigare nämnda nätverk med reportrar och redaktörer från samtliga redaktioner. I nätverket

---

<sup>123</sup> Informant 1, Medarbetare SVT, Intervju, 2013-04-26



jobbar man idag med en mer planerad journalistik vilket betyder att en egen nyhetsagenda kan sättas som i sin tur gör det lättare att kommunicera kring och sätta upp mål för redaktionernas egen journalistik. Informanterna menar att en ökad tillit och en möjlighet att genom nätverket snabbt kunna vara på plats när något händer, höjer kvaliteten både kvantitativt och kvalitativt i nyhetsförmedlingen. De interna arbetsvilkorens påverkan på nyhetsrapporteringen blir här påtaglig.

### *Regionala redaktioner*

Tanken bakom det regionala nätverket är att kunna lyfta händelser från ett lokalt till ett nationellt perspektiv genom att se om någon liknande händelse, trend eller utvecklingsmönster finns på andra platser i landet. Det handlar om att göra nyheter intressanta för fler människor vilket med enkelhet kan kopplas till nyhetsvärderingens principer om att ju fler man berör, desto högre blir nyhetsvärdet. Det är här av intresse att lyfta fram Bengt Johansson och hans tankar om att nyhetsvärderingens olika faktorer är ett kännetecken för det marknadsmässiga styrfältet. Det ideologiska styrfältet kännetecknas av att det förmedlas nyheter som publiken bör ta del av och som är av vikt att de bör känna till. En rättvisande bild av Sverige kan anses falla under det sistnämnda.

Ett exempel som nämns under intervjuerna rör de granskande reportage som behandlade Arbetsförmedlingen och de bolag de samarbetade med. Själva nyheten härstammade ifrån Sundsvall, men genom nätverket skapades möjligheten att se till det nationella perspektivet och det konstaterades att det inte handlade om en lokal företeelse. Det har därmed blivit en så pass stor nyhet att den lyckats slå sig in i rikssändningarna. Men regionala nyhetsinslag som arbetas om på detta sätt får som sagt ofta en nationell karaktär och det är sällan som det då anges en utspelsplats. Det innebär att den regionala förankringen försvinner och bidrar därför inte till en mer neutral bild av olika platser i landet. Istället blir det Sverigesvepet som bidrar med den lokala anknytningen och där vet vi att det är en övervägande majoritet av negativa nyheter.

### *Öronmärkta reportrar*

Utöver nätverket kring Sverige bilden finns även fem så kallade *öronmärkta* reportrar som är utplacerade på olika regionala redaktioner runt om i landet. Dessa reportrar skapar inslag som är gjorda för rikssändningarna och som därmed innehåller delar som gör inslaget intressant för

hela Sverige. Så även om de är placerade på en regional redaktion svarar de mot Stockholmsredaktionen och har ett riksperspektiv i sin nyhetsbevakning. Enligt informanterna svarar dessa fem reportrar för mellan 30-40% av de lokala inslagen i rikssändningarna i Rapport och Aktuellt. Två av reportrarna finns i Göteborg, ytterligare två i Malmö och den femte är placerad i Umeå. Dessa öronmärkta reportrar kan förklara varför rapporteringen från Västra Götalands län och Skåne län och även Norrbottens län är högre än övriga delar av landet. På de ställen där det inte finns öronmärkta reportrar finner vi istället en underrepresentation av inslag som slås in i rikssändningarna. Det tycks alltså finnas, genom de öronmärkta, en intention till att bredda den ämnesmässiga och geografiska spridningen, men vi menar att detta kanske försvårar för andra regioner att slå sig in i rikssändningarna. Nyhetssändningarna har ett begränsat utrymme och om ett och ett halvt inslag om dagen är vikt åt regionala inslag kan det vara svårt för lokala nyhetsinslag att konkurrera med de inslag som gjorts med ett tydligt riksperspektiv. Kanske kan det även uppstå en form av centrering kring de öronmärkta som möjligtvis, bland annat, tillhandahålls mer resurser.

*“de öronmärkta... Så att de jobbar direkt för oss [redaktionen i Stockholm, förf. anm.]och dem kan vi bestämma vad de ska göra. Men vi kan inte bestämma att Västnytt ska göra det eller det för oss. Och det är ju en problematik för det vi försöker hitta är ju ett sätt för att få ett ännu bättre samarbete, om man kan planera mer av jobben och där man kanske samarbetar med någon på västnytt med någon här så är det större chans att det blir ett material som är användbart både i Västnytt och i riksnyhetera.”<sup>124</sup>*

Det tycks finnas en god samordning, men kanske inte lika mycket samarbete. På Västnytt säger man följande om de öronmärkta reportrarna.

*“Nej det är inte helt åtskilt, men de har sin uppdragsgivare i Stockholm som kommunicerar mest med dem. De är ju med på våra möten, men vi försöker inte slösa resurser utan, gör de något så gör ju inte vi det då. Men vi har ju daglig kontakt.”<sup>125</sup>*

---

<sup>124</sup> Informant 5, Medarbetare SVT, Intervju, 2013-04-29

<sup>125</sup> Informant 3, Medarbetare SVT, Intervju 2013-05-03

### *Att slå sig in*

Möjligheten att skapa regionala inslag som lyckas slå sig in i rikssändningarna diskuterades av flera av informanterna och det är känt inom SVT att det från en del områden inte skapas inslag som lyckas slå sig in i sändningarna. Från riksredaktionen finns det ett krav om att regionala nyhetsinslag måste innehålla information som skapar en förståelse hos publiken för händelsen, oavsett var i landet man bor. Redaktionerna måste därför omarbeta nyhetsinslag så att det passar till rikssändningarna vilket inte alltid är genomförbart. Informanterna vid SVT är alltså medvetna om att regionala inslag har svårt att slå sig in i rikssändningarna, men de är osäkra på varför. En informant menar att det inte alltid finns tid eller resurser att sitta och klippa eller göra ett riksinslag av lokalnyheter.

*“Om det beror på att de inte är intresserade eller inte hinner eller att det är svårt med tekniken och så vidare, som gör att man inte klipper rätt. Att de inte gör ett riksinslag också, vilket ju som sagt är som är kravet från oss.”<sup>126</sup>*

Ytterligare en anledning till varför vissa områden inte är representerade i rikssändningarna kan bero på vilket bevakningsområde de tillhör samt hur stor redaktionen är. Västnytt är ett exempel på en redaktion som har ett väldigt stort bevakningsområde och det kan försvåra bevakningen av alla kommuner i upptagningsområdet. Uppsala nämns av informanterna som ett exempel på en redaktion som ska bevaka en av Sveriges största städer, men där redaktionen utgörs av endast fyra personer, då de fungerar som en lokalredaktion under ABC.

Det talas också om ett engagemang hos journalisterna och dess betydelse för nyhetsförmedlingen och att det till viss del är det individuella intresset som styr vilka ämnen som slås in mest i riks. Detta kan bli problematiskt om man tittar på den demografiska spridningen inom redaktionen, vilken beskrivs som relativt homogen av en informant.

*“Det är ju vit medelklass med ganska god utbildning, det är ju inget jämt snitt över den svenska befolkningen direkt.”<sup>127</sup>*

Men samtidigt är det tydligt att även själva nyhetssändningen och dess begränsade utrymme försvårar för nyhetsinslag att slå sig in. Informanterna menar att även om alla elva regioner

---

<sup>126</sup> Informant 1: Medarbetare SVT, Intervju, 2013-04-26

<sup>127</sup> Informant 3: Medarbetare SVT, Intervju 2013-05-03

bidrar med ett inslag så får alla inte plats. Dessutom konkurrerar de med inslag som har en mer självklar plats i sändningen, likt nyhetsinslag som handlar om politik och som har ett tydligt riksperspektiv samt med utrikesnyheter. Vi kan därmed se att ett flertal organisatoriska faktorer ligger bakom den bild av Sverige som förmedlas.

### *Planerad journalistik*

Genom intervjuerna har vi fått veta att det från regionalt håll ibland är lättare att slå sig in i rikssändningarna om man säger till i förväg vilka nyheter man vill ha med. Det vill säga ett planerat nyhetsinslag. Det kopplar åter tillbaka till de trender och utvecklingsmönster som ofta skapar intressanta nyheter. Att arbeta med journalistik i den här riktningen kan, likt informanterna påstår, innebära att händelserapporteringen minskar. Det skulle kanske därmed skapa en annan bild av Sverige som inte är dominerad av olyckor och brott. Dock återkommer vi till Westerståhl & Johansson som sedan länge påpekat att företeelsen med negativa nyheter är stabil, även om ämnesområdena varierar.

## DEL 6 - SLUTSATS

---

Sveriges Television AB har genom det sändningstillstånd som upprättas av staten ett krav på sig om att ta hänsyn till den geografiska spridningen. Detta tar sig i uttryck i det uppdragskontrakt som bland annat definierar nyhetsprogrammets innehåll och framförallt i år när man lyft fram arbetet med Sverige-bilden. Men de resultat vi presenterat i denna studie visar att varken den geografiska spridningen eller den ämnesmässiga spridningen är särdeles god. Istället riskerar den att skapa en missvisande bild av Sverige. Våra resultat förklaras av att man vid nyhetsredaktionen inte tycks resonera kring nyheter utifrån de begrepp som Sverige-bilden utgörs av. Istället handlar det om en nyhetsvärdering som ser till hur intressant och viktig händelsen är. Vi drar av det slutsatsen att arbetet med Sverige-bilden är svårt att förena med traditionell nyhetsvärdering, vilket leder till att man idag inte kan få en rättvisande bild av olika platser i Sverige genom att följa Rapport och Aktuellt's huvudsändningar.

Dock uppstår frågan kring vad man egentligen menar med en Sverige-bild. Handlar det om att förmedla nyheter, och därmed en bild av Sverige, där de frågor som lyfts har ett riksperspektiv och berör alla och envar? Eller handlar det om att lyfta fram olika geografiska platser för att därigenom förmedla bilden av Sverige? Vi tycks hamna vid betydelsen av den geografiska anknytningen. En informant menar att när man talar om Sverige-bilden så kommer man inte undan geografin. Men samtidigt arbetar man regionalt med planerad journalistik som ser till det nationella perspektivet och man lämnar därmed den geografiska anknytningen. Och när det inte finns en geografisk anknytning kan publiken lika gärna tro att det är en nyhet som kommer ifrån Stockholm.

En annan informant menar att de nationella nyheterna är en viktig del av Sverige-bilden. Men om man verkar för att skapa en Sverige-bild där de nationella och stora händelserna ska spegla verkligheten, blir den snabbt skev om man behåller Sverigesvepet. Då blir det lätt att Stockholm och dess nationella nyheter blir norm medan andra platser blir avarter. Väljer man däremot att fokusera på den geografiska anknytningen, hämmas detta snabbt av nyhetsvärderingsprincipen som fokuserar på närhet och förförståelse. Det krävs någon form av större perspektiv för att skapa det intresse som krävs för att ta del av händelser i exempelvis Umeå om man bor i Malmö. SVT's arbete med planerad journalistik som berör ämnen som har ett nationellt perspektiv kan mycket väl vara den bästa lösningen. Dock finns det en problematik kring Sverigesvepet och det faktum att det finns för få andra nyhetsinslag

från andra områden än Stockholm som balansera den bild som Sverigesvepet skapar. Därför är det av vikt att den planerade journalistiken tar hänsyn till den geografiska spridningen. Alternativt inte gör det och istället väljer att ta bort Sverigesvepet ur programmet. Det här gäller dock bara Rapport. Aktuellt innehar en ännu sämre geografisk spridning i sitt innehåll, men samtidigt ligger det inte samma kvantitativa krav på Aktuellt som det gör på Rapport samt att Aktuellt förmedlar den Sverigebild som Rapport förmedlar genom att förmedla samma nyheter. Det handlar om en målgruppsanpassning som skulle kunna falla under det marknadsmässiga styrfältet och som innebär att man förmedlar de nyheter som publiken är intresserad av. Det förklarar även varför den geografiska och ämnesmässiga spridningen är underordnad andra faktorer. Dessa två begrepp verkar på sätt och vis för att skapa en rättvisande bild av Sverige, en bild som publiken *bör* ta del av. Något som faller under det ideologiska styrfältet. Det tycks här finnas en grundläggande fråga om vem som ska avgöra vad som är en nyhet värdig att vara med i SVTs nyhetsprogram. Är det redaktionens professionella kunskap som ska avgöra eller är det tittarnas intresse? Eller är det SVTs ledning via uppdragskontraktet som ska avgöra det eller kanske staten via sändningstillståndet. I nuläget tycks alla alternativen gälla vilket oundvikligen skapar en problematik när dels olika aktörerna drar åt olika håll, men även när aktörerna representerar olika styrfält.

Vi kan i denna studie peka på att Stockholmscentreringen i nyhetsförmedlingen kvarstår och att det går att göra vissa liknelser med den kritik som historiskt riktas mot rapporteringen om u-länder och den bild som skapas. Kritiken har handlat om att det funnits en neutral och bred nyhetsrapportering från västländerna, likt den rapporteringen vi i denna studie kan se från Stockholm. Från u-länder finns det istället en tydlig eländesrapportering, precis som det sker från övriga delar av Sverige. Det må vara en extrem liknelse, men vi menar ändå att det i vår studie finns grunder för sådana slutsatser.

## REKOMMENDATIONER

---

### *Mottagarperspektiv*

Utifrån denna undersökning finner vi det viktigt att titta på Sverige bilden både internt och externt. Idag förs internt statistik över geografisk spridning i inslag. Men vi anser att det kan öka förståelsen genom att även titta på det utifrån publikperspektiv där det inte finns samma utgångspunkt som det gör internt. Det kan därför vara av intresse att titta på målgrupper och vad de har för uppfattningar kring bilden av Sverige som förmedlas i Rapport och Aktuellt.

### *Ram för att kommunicera samma budskap*

Uppdragskontraktet beskriver väldigt ytligt hur 2013 års uppdrag ska se ut. Det råder ingen tvekan om att det är ett komplicerat arbetsområde som medför många underliggande budskap. För att skapa förståelse och ett engagemang krävs det en samlad grundläggande värdering vad gäller arbetet med Sverige bilden. För att detta ska vara möjligt behövs en tydligare definition av hur arbetet med Sverige bilden ska se ut, vilka värdegrunder som finns och framförallt vad målet med projektet är. Att det inte finns en tydlig beskrivning innebär att Sverige bilden istället antas vara på ett visst sätt och det finns därmed igen gemensam bild. Detta menar vi måste finnas för att det ska vara möjligt att effektivt jobba mot samma mål.

### *Samarbeta istället för samordna*

Efter fyra genomförda intervjuer finner vi tendenser till att det råder viss oenighet parterna emellan. Detta kan tänkas höra ihop med ovanstående om att det inte finns en tillräckligt klar bild av hur samarbetet ska ske gentemot Sverige bilden. Det kan också tänkas att det behövs en övergripande undersökning om hur arbetet inom organisationen uppfattas utav medarbetarna och genom detta finna varför och var dessa olikartade svar uppkommer.

## VIDARE FORSKNING

---

### *Hur ser det ut i andra länder?*

Vi vet att public service i Norge och Danmark sänder sina kanaler från olika platser i landet. En intressant undersökning skulle därför vara att i jämförelse med dessa ovan nämnda länder ta reda på vilka fördelar eller nackdelar som finns med en potentiell omlokalisering av någon av de svenska public service-kanalerna till en annan plats i Sverige.

### *Målgruppers perspektiv?*

Att se till den “öppna” diskussionen hade varit ett intressant komplement till denna undersökning. Det finns idag på SVT en mycket väl genomarbetad målgruppsanalys men att undersöka det upplevda utifrån ett mottagarperspektiv hade gett ytterligare en synvinkel på perspektivet på den bilden vi utgår ifrån i denna studie, alltså att tolka det vi ser här och nu.



## DEL 7 - KÄLLFÖRTECKNING

---

- Carlsson, Ulla, *Nyheterna och tredje världen: en översikt av det internationella nyhetsflödet*, Studentlitteratur, Lund, 1981
- Dimbleby, Richard & Burton, Graeme, *Kommunikation är mer än ord*, 2. uppl., Studentlitteratur, Lund, 1999
- Esaiasson, Peter, *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*, 4., [rev.] uppl., Norstedts juridik, Stockholm, 2012
- Falkheimer, Jesper, *Medier och kommunikation: en introduktion*, Studentlitteratur, Lund, 2001
- Bjur, Jakob, *Nyheters produktion, konsumtion, distribution, värdering – en forskningsöversikt*, Göteborg, 2011
- Hadenius, Stig, Weibull, Lennart & Wadbring, Ingela, *Massmedier: press, radio och TV i den digitala tidsåldern*, 10., uppdaterade uppl., Ekerlid, Stockholm, 2011
- Hvitfeldt, Håkan, *Svenska folkets nyheter. Media monitor*, Näringslivets mediainstitut (NMI), Stockholm, 1989-1995, 1992
- Johansson, Bengt, *Vid nyhetsdesken [Elektronisk resurs]: En studie av nyhetsvärdering vid svenska nyhetsredaktioner*, Demokratiinstitutet, Sundsvall, 2008  
<http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:miun:diva-9250> (Hämtad: 2013-04-15)
- Jönsson, Anna Maria, *Samma nyheter eller likadana?: studier av mångfald i svenska TV-nyheter*, Institutionen för journalistik och masskommunikation, Univ., Diss. Göteborg : Univ., 2004, Göteborg, 2004
- Jönsson, Anna Maria & Strömbäck, Jesper, *TV-journalistik i konkurrensens tid: nyhets- och samhällsprogram i svensk TV 1990-2004*, Ekerlid, Stockholm, 2007
- Kvale, Steinar, *Den kvalitativa forskningsintervjun*, Studentlitteratur, Lund, 1997
- Nord, Lars & Strömbäck, Jesper, *Hot på agendan [Elektronisk resurs] : en analys av nyhetsförmedling om risker och kriser*, Krisberedskapsmyndigheten, Stockholm, 2005  
<http://jesperstromback.com/hotpaagendan.pdf> (Hämtad: 2013-04-15)
- Strömbäck, Jesper, *Makt, medier och samhälle: en introduktion till politisk kommunikation*, 1. uppl., SNS förlag, Stockholm, 2009
- Westerståhl, Jörgen & Johansson, Folke, *Bilden av Sverige: studier av nyheter och nyhetsideologier i TV, radio och dagspress*, Studieförb. Näringsliv och samhälle (SN&S), Stockholm, 1985

Østgaard, Einar, *Nyhetsvärdering: [massmedia och nyhetsförmedling]*, Wahlström & Widstrand, Stockholm, 1968

#### *Elektroniska resurser*

Medieakademin, *Förtroendebarmetern 2013*

<http://www.welcom.se/fortroendebarmetern2013.pdf> (Hämtad 2013-04-15)

Förvaltningsstiftelsen, *Om Stiftelsen*, 2009

<http://www.forvaltningsstiftelsen.se/omstiftelsen.html> (Hämtad 2013-05-02)

Sveriges Television AB, *Public Service-redovisning 2012*

<http://www.svt.se/omsvt/fakta/public-service/article1063216.svt/binary/Public%20service-redovisning%202012> (Hämtad 2013-04-05)

Sverige Television AB, *Om SVT*

<http://www.svt.se/omsvt/fakta/organisation/organisationsoversikt> (Hämtad 2013-04-09)

Sveriges Television AB, *Sändningstillstånd 2010-2013*,

<http://www.svt.se/omsvt/fakta/public-service/article122887.svt/binary/S%C3%A4ndningstillst%C3%A5nd%20fr%C3%A5n%202010> (Hämtad 2013-04-10)

Sveriges Television AB, *Nationalencyklopedin*, 2013.

<http://www.ne.se/sveriges-television-ab> (Hämtad 2013-04-15)

#### *Övriga källor*

Lindén, Johan. *Nyhetsutredningen*, 2007.

- Internt arbetsdokument

## BILAGA 1: KODSCHEMA

---

### V1 Program

1. Rapport 19.30
2. Aktuellt 21.00

### V2 Datum

Angivet i text i formatet ex 130214

### V3 Veckodag

1. Måndag
2. Tisdag
3. Onsdag
4. torsdag
5. Fredag
6. Lördag
7. Söndag

### V4 Presentationsordning

1-20

### V5 Placering

0. Ej tillämplig
1. Löpsedelnyhet

### V6 Inslagsform

0. Ej tillämplig
1. Rapportering
2. Kommentering, fördjupande
3. Granskning, avslöjande

### V7 Tidpunkt

0. Ej tillämplig
1. Idag
2. Senaste tre dagarna
3. Senaste veckan, sju dagarna
4. Senaste två veckorna
5. Senaste månaden
6. Senaste tre månaderna
7. Innan de senaste tre månaderna
8. Nu

### V8 Utspelsplats

0. Ej tillämplig
1. Stockholms län
2. Västra Götalands län
3. Skåne Län

4. Värmlands län
5. Örebro län
6. Östergötlands län
7. Västmanlands län
8. Västernorrlands län
9. Västerbottens län
10. Uppsala län
11. Södermanlands län
12. Norrbottens län
13. Kronobergs län
14. Kalmar län
15. Jönköpings län
16. Jämtlands län
17. Blekinge län
18. Dalarnas län
19. Gotlands län
20. Gävleborgs län
21. Halland län
22. Nordamerika
23. Sydamerika
24. Afrika
25. Asien
26. Oceanien
27. Antarktis
28. Europa
29. Mellanöstern
30. Norden
31. Sverige, ospecificerat

#### V9 Utspelsplats, perspektiv

0. Ej tillämpligt
1. Nationellt
2. Regionalt
3. Lokalt
4. Europa
5. Internationellt, globalt
6. Mellanstatligt

#### V 10 Ämne

0. Ej tillämpligt
1. Politik
2. Ekonomi
3. Arbetmarknad
4. Partier, val och kampanjer
5. Sociala frågor/ välfärdsfrågor
6. Näringsliv
7. Energi och miljö
8. Olyckor och brott
9. Krig och konflikter

- 10. Kultur och fritid
- 11 Vetenskap
- 12. Övrigt

V 11. Ämne, perspektiv

- 0. Ej tillämplig
- 1. Politiskt
- 2. Ekonomiskt
- 3. Socialt
- 4. Kulturellt
- 5. Juridiskt
- 6. Vetenskapligt, tekniskt
- 7. Historiskt
- 8. Övrigt
- 9. Natur

V12. Presentationsnivå

- 0. Ej tillämplig
- 1. Samhällsnivå
- 2. Individnivå
- 3. Organsations-, företagsnivå

V13. Duplicering

- 1. Visas även i Aktuellt
- 2. Unik
- 3. Visas även i Rapport

V14. Nyhetens ton

- 0. Ej tillämplig
- 1. Positiv
- 2. Neutral
- 3. Negativ

V15. Sverigesvepet

- 1. Del av Sverigesvep
- 2. Eget inslag

## BILAGA 2. INTERVJUFRÅGOR

---

Ämnen: Sverige bilden, nyhetsvärdering, positiva och negativa ämnen. (Semistrukturerad)

### 1. Sverige bilden:

1. Vad innebär begreppet ”Sverige bilden” för dig?
2. Varför behövs projektet? Varför görs det nu?
3. Hur går arbetet med detta projekt? Vad är viktigt att arbeta med inom projektet?  
Vilken är din roll inom projektet?
4. Hur kommuniceras Sverige bilden till alla berörda på redaktionen och i verksamheten i stort?
5. Hur ser relation och distribution ut regionerna emellan? *Hur många jobbar i olika områden?*
6. Hur ser den geografiska mångfalden ut i TV-nyheterna anser du?
7. Hur ser den ämnesmässiga mångfalden ut i Tv-nyheterna anser du?
8. Vi har tagit del av uppdragskontraktet och vet att det finns angivet en tydlig målgrupp för de två programmen. Hur kombinerar man arbetet med en Sverige bild som talar om spridning med en avgränsad målgrupp?
9. Hur ser ni på geografiska stereotyper i inslagen?

### - Positivt och Negativt:

1. Vår kartläggning visar ett större fokus på utrikesnyheter framför regionala nyheter, hur ser du på det?
2. Vi ser en ganska stor procentuell skillnad från Stockholm och de övriga delar från landet vad gäller negativa nyheter, varför är det så?

### 3. Nyhetsvärdering:

1. Hur går nyhetsvärderingen och nyhetsurvalet till hos er? Vad är lätt, svårt? Finns det uttalade riktlinjer för hur ni ska värdera nyheterna och för hur ni gör ert urval?
2. Enligt *Vid Nyhetsdesken* handlar det om en struktur som finns i väggarna som kan vara svår att förändra. Hur ser du på det?
3. Hur mycket betyder rörligt material för att en nyhet visas?
4. Vilka likheter och skillnader finns inom nyhetsvärderingen för Rapport och Aktuellt?  
Ska det finnas likheter eller skillnader?

5. Har det skett någon förändring av nyhetsvärderingen och urvalet sedan förändringen av Aktuellt från en halvtimme till en hel timme?
6. Vad är det som avgör fördjupningen och förändringen av perspektivet på nyhetsämnet?
7. Vi har sett att det finns en vinkling mot individen i Aktuellt, varför är detta viktigt?
8. Anser du att Sverigebilden påverkar nyhetsvärderingen? Varför, varför inte? Hur?
9. Hur styr målgruppen nyhetsvärderingen och urvalet? Man talar ofta om vad publiken vill ha och vad de bör ha. Hur ser ni på det?
10. Hur tänker ni kring ämnets placering? Vilka nyheter hamnar som löpnyheter?
11. Enligt *Vid Nyhetsdesken* finns det en uttalad önskan om att vara nyhetsledande, finns detta mål kvar? Hur uttalat är det?
12. Det finns ett uttalat arbete med en Sverigebild, men nyhetsvärdering, ett behov av att vara nyhetsledande och tillfredställelsen av målgruppen kan försvåra detta arbete, hur hanterar ni denna problematik?
13. Varför har ni gått från två ansvariga utgivare till en?
14. Hur involverad är du i urvalet? Ser du någon annan som har en avgörande position i nyhetsurvalet?
15. Vilka motiv och argument har ni för att sända samma nyheter i Rapport och Aktuellt?
16. Hur ser du på din egen möjlighet att påverka mångfalden i nyhetsprogrammen?
17. Är det något vi glömt som du skulle vilja ta upp eller kommentera?